

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 53 • nr. 10 • november 20

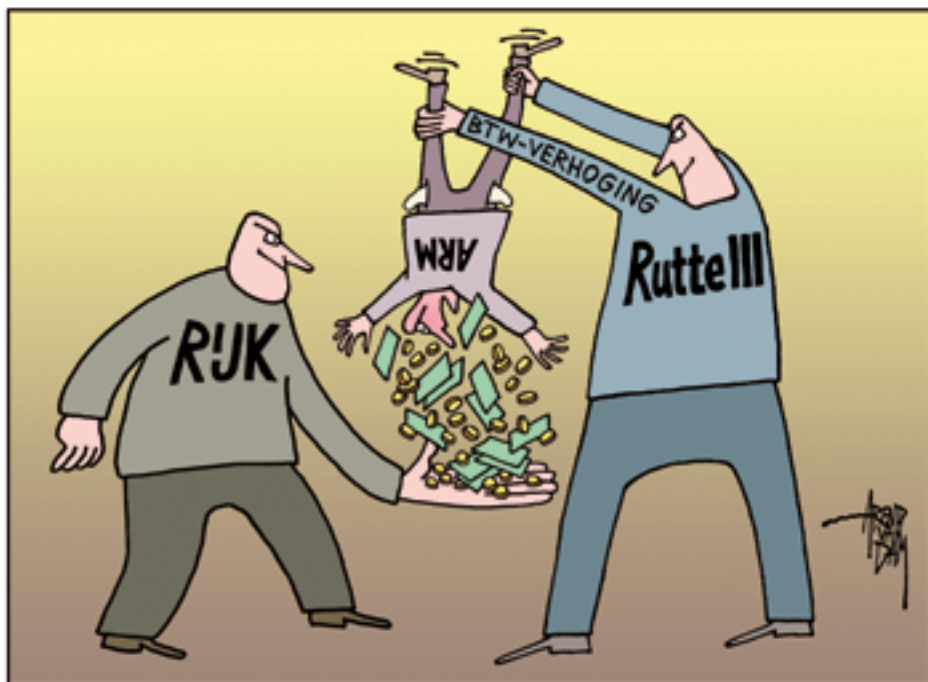

REGEERAKKOORD **AKKOORDJE MET DE RIJKSTEN**

HELP, EUROPA DRAAIT DOOR

MAALTIJDKOERIERS EEN EERLIJKE BOTERHAM?

Arend van Dam

CONGRES EN KIEZEN PARTIJBESTUUR: DOE MEE!

In de SP begint de discussie over het congresstuk (terugblik en plannen voor de komende jaren) en de voordracht voor het nieuwe partijbestuur al ruim vóór het congres. Tussen 13 en 24 november houden alle lokale afdelingen een ledenbijeenkomst over deze onderwerpen. De discussie wordt voortgezet door de afgevaardigden vanuit de afdelingen die op de regioconferenties op 2 december bij elkaar komen. Het partijbestuur wordt ditmaal voor het eerst op een nieuwe manier gekozen, namelijk door alle leden die naar hun lokale ledenvergadering komen (tussen 3 en 10 januari 2018). De uitslag van die verkiezing wordt op ons XXIII congres van 20 januari bekendgemaakt. Maak gebruik van onze ledendemocratie, laat als lid van je horen en breng je stem uit op kandidaten voor het partijbestuur 2018-2019.

Weet u niet bij welke afdeling u hoort?
Kijk hier:
www.sp.nl/wij-sp/lokale-afdelingen

★ ROOD jong in de SP

**BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN
EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!**

ALGEMENE LEDENVERGADERING ROOD

Op zondag 12 november wordt de tweede ledenbijeenkomst van 2017 gehouden van ROOD, jong in de SP. Deze is erg belangrijk, omdat we de plannen voor 2018 zullen gaan bespreken. Het programma begint om 11:00 uur. Tijdens de ledenbijeenkomst blikken we niet alleen vooruit. We zullen ook terugblikken op het afgelopen jaar en spreken over hoe ROOD ervoor staat en hoe we verder kunnen groeien.

De ledenvergadering is alleen toegankelijk voor ROOD-leden. Je kunt je aanmelden via SPnet. Daar vind je ook het concept-jaarplan 2018.

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Robert de Klerk, Gonnie Sluijs
Maurits Gemmink

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Martijn van de Griendt,
Suzanne van de Kerk, Wiebe Kiestra
Karen Veldkamp

Foto cover
Maurits Gemmink

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

**Abonnementen- en
ledenadministratie**
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

**De Tribune in
gesproken vorm**
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Mokum moet linksaf

4

Regeerakkoord

'Afgepoeierd met het Wilhelmus'

6

Hans Rieschke

De onfortuinlijke timmerman

12

Europa

'Zó ver heb ik Brussel nog nooit zien gaan'

20

Deliveroo

Bepaald geen *Easy Riders*

24

10 Basisonderwijs: Grootste staking ooit is nog maar het begin

11 Uitgelicht: Ouderen weten al hoe laat het is

28 LinksVoor: Linda Bolderman-Lesterhuis aan het eind van de wereld

16, 17, 18, 19, 26, 27, 29 Nieuws **30** Prikbord **31** Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

De normale Nederlander

Mark Rutte zei het vol trots. Het nieuwe kabinet is er voor de gewone, normale Nederlander. Maar wie is die gewone Nederlander volgens het regeerakkoord precies?

Dat is niet iemand die ziek wordt. Die blijft een torenhoog eigen risico betalen én een hogere zorgpremie. Niet degene die hard werkt en graag een vast contract wil. Daar moet die werknemer gewoon een jaar langer op wachten, terwijl het ontslagrecht wordt versoepeld. Dat is niet de huurder die nog steeds een torenhoge huur moet blijven betalen. Dat zijn niet de mensen die nu door de btw-verhoging fors meer moeten gaan betalen voor hun boodschappen.

De grote bedrijven met de grootste winsten en aandeelhouders krijgen wel cadeautjes. Zij stonden tijdens de crisis niet vooraan om de hardste klappen op te vangen – maar krijgen nu wel 4,4 miljard cadeau. Geen kabinet voor normale Nederlanders, maar een kabinet voor multinationals en miljonairs.

Een nieuw kabinet, maar hetzelfde verhaal. Terwijl veel mensen juist snakken naar een nieuw verhaal. Waarbij we werken aan een rechtvaardig land. Waar de mensen die de afgelopen jaren de hardste klappen kregen, nu als eerste merken dat het beter gaat. Een land waar we investeren in dat wat van ons allemaal is. Zoals goede zorg, veilige wijken en een fatsoenlijk inkomen.

Een land waar de politiek daadwerkelijk aan de kant van de gewone Nederlander staat. Zonder kabinet dat de gewone Nederlander misbruikt als dekmantel om de tweedeling in ons land nog verder te vergroten.

Emile Roemer
fractievoorzitter
SP

LINKS PACT IN AMSTERDAM

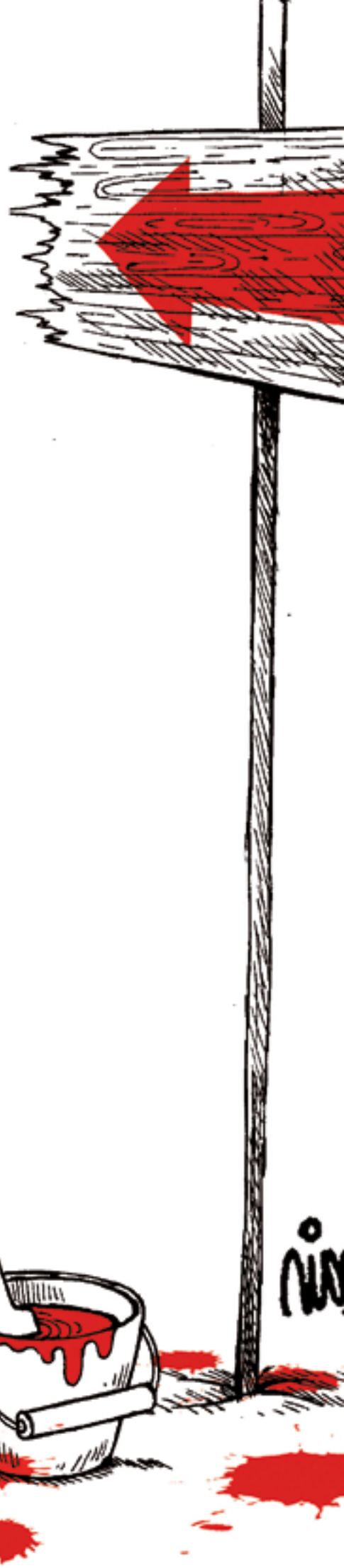
In Amsterdam heeft de SP met GroenLinks en de PvdA een 'progressief links pact' gesloten. Laurens Ivens: 'Het is een boodschap van de hoop.'

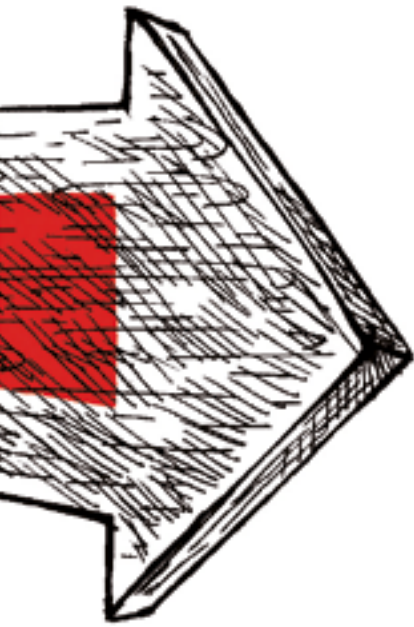
Emsterdam is boeming; zo zeggen hippe mensen het graag. Laurens Ivens, sinds 2014 SP-wethouder in de hoofdstad in een coalitie met D66 en VVD, ontkent het niet. Maar hij brengt een kwinkslag aan: 'Economisch gezien gaat het inderdaad goed met Amsterdam. En wel zó goed, dat de huizenprijzen de lucht in schieten, tot onbetaalbare hoogten. Ook het toerisme in onze stad neemt enorme vormen aan. De vraag die wij stellen is of de Amsterdammers dat moeten blijven accepteren. Wordt Amsterdam de stad van de welvarenden?

Is Mokum de stad van de toeristen?' Ivens weet het: in heel Europa is de trek naar de (hoofd)steden evident. Barcelona, Berlijn, Lissabon, München, Amsterdam – gaan zulke steden eenmaal door voor *plees toe bie*, dan gaan mensen daar massaal een 'weekendje doen'. Dan willen rijken daar een (tweedel!) woning en willen 'sexy' bedrijven er een vestiging. Ivens verduidelijkt: 'De rente is laag, Amsterdam is zeer lucratief voor de vastgoedsector.' Maar de SP zit als stevige coalitiepartij met twee wethouders toch zelf aan de knoppen? 'Klopt. En ik durf de stellen dat wij op het gebied van betaalbaar wonen – onderdeel van mijn portefeuille – veel bereikt hebben voor de stad. Hetzelfde geldt voor de portefeuille van Arjan (Vliegenthart, de andere SP-wethouder, –red.), die heel wat heeft neergezet als het gaat om werk en

inkomen. Maar praat je bijvoorbeeld over de terreinen toerisme en ruimtelijke ordening, dan denk ik dat we voor een belangrijke keuze staan. Een keuze die gaat over de richting die we met onze stad op willen.' En de richting die GroenLinks, PvdA en SP in Amsterdam voor ogen hebben strookt bepaald niet met het beleid van het nieuwe kabinet. Het regeerakkoord is 'waardeloos voor onze stad' aldus de drie partijen, 'en biedt geen oplossingen voor de grote Amsterdamse problemen, zoals de groeiende stad en het duurzaamheidsvraagstuk. Ook vergroot het de polarisatie tussen inkomens- en bevolkingsgroepen en segregatie op de woningmarkt'.

Wij kiezen voor Amsterdam heet het pact dat Amsterdams links bij wijze van antwoord op het kabinetsbeleid onlangs publiceerde. 'Niet het grote geld en de harde regels van de markt als vertrekpunt, maar de Amsterdammer centraal. Niet de jongere tegen de oudere, de arme tegen de rijke of andere verschillen vergroten, maar samen voor een mooier Amsterdam', stellen Marjolein Moorman (PvdA), Rutger Groot Wassink (GroenLinks) en Laurens Ivens. In het pact wordt onder meer gekozen voor een betaalbaar, gemengd en sociaal Amsterdam op het gebied van wonen (behoud en uitbreiding sociale huur, marktprijzen laag houden): Voor investeringen in scholen op de lastigste

‘Het is geen liefdesverklaring’

plekken. Voor eerlijke beloning van arbeidsgehandicapten – tegen de visie van het kabinet in, dat mensen onder het minimumloon wil laten werken. En voor grote, concrete stappen in het kader van de verduurzaming.

Explosief

Is het niet opmerkelijk dat GroenLinks, de PvdA en de SP in de hoofdstad nu zo schouder aan schouder staan? Ivens: ‘Het pact is geen liefdesverklaring of zo. We hebben immers verschillende ideologieën. Maar met z’n drieën willen we graag dat de inhoud van dit pact leidend wordt in het volgende Amsterdamse coalitieakkoord. De centrale vraag daarbij: bewegen we mee met het grote geld of willen we een Amsterdam voor de Amsterdammers? Dat is de uitdaging waar we als stad voor staan. Wel, daar denken de drie partijen hetzelfde over. Kijken we naar de verkiezingsprogramma’s van bijvoorbeeld D66 en de VVD dan zien we wezenlijke verschillen met ons; GroenLinks en de PvdA zijn daarentegen bondgenoten.’ Laurens Ivens benadrukt dat het pact geenszins als een soort blauwdruk voor

SP-afdelingen elders in het land gezien moet worden. ‘Wij focussen ons op de situatie hier, in Amsterdam. En die is momenteel zó explosief, dat er een keuze gemaakt moet worden. In die zin mag je de raadsverkiezingen in maart hier zien als een soort referendum over die keuze. Wij zien dat het kabinet de tweedeling in de stad nog verder versterkt. Lokaal willen en kunnen we hier tegengas bieden. Zie het pact als een boodschap van de hoop.’

Ook in Rotterdam wordt nagedacht over de vorming van een links pact, met GroenLinks, PvdA, SP en de lokale partij NIDA. En ook hier staat de specifieke situatie in de stad centraal. SP-fractievoorzitter Leo de Klein: ‘In Rotterdam is Leefbaar Rotterdam een invloedrijke partij en hier gaat ook de PVV meedoen aan de verkiezingen. Als het lukt om een stevig links pact te vormen, kunnen we voorkomen dat in maart het beeld ontstaat dat je hier enkel kunt kiezen tussen rechts en extreem-rechts.’ •

tekst Rob Janssen • Payam Boromand/CM/HH©

COLUMN

Theater voor Elkaar

Het afgelopen half jaar spraken we met tienduizenden mensen in honderden buurten. Over de verdwenen buslijn, de beschimmelde woningen en de onveilige straat. En vooral over de staat van Nederland. Kort daarvoor had schrijver en PC Hooftprijs-winnaar Bas Heijne een pleidooi geschreven met de titel Staat van Nederland. Hij schrijft daarin: ‘Het is de behoefte aan gemeenschap en samenhang die de mens nu eenmaal eigen is en die afgelopen decennia, in tijden van globalisering en immigratie veronachtzaamd is. Iedereen wordt voortdurend aangesproken op zijn achtergrond omdat er geen voorgrond meer is.’

Maar, vroegen we onszelf af: hoe groot is de behoefte aan gemeenschap en samenhang? En wat is dan die voorgrond die nodig is, hoe ziet die eruit?

In april begon mijn tour langs 100 maatschappelijk leiders. Er gold 1 voorwaarde om op de ‘100 van Meyer’-lijst terecht te komen: je moet het belang zien van sterke gemeenschappen voor de hele samenleving. Een bisschop, een generaal, een sportcoach, burgemeesters, kunstenaars, schrijvers, tv-makers, filmregisseurs, wetenschappers en vele anderen.

‘We zijn het grote basisverhaal kwijt in Nederland. Laten we daarmee eerst maar eens beginnen’, aldus een van de militaire leiders. ‘De meeste mensen zullen alleen echte vooruitgang kennen via sterke gemeenschappen. Solidariteit is daarom veel meer dan hulp aan de armen. Solidariteit is het tegenwicht van de macht van kapitaal’, aldus de Australische vakbondsleider Michael Crosby. Onze strijd is er een van ideeën, debat en alle podia van inspiratie. Voor elkaar en met elkaar. Daarom mag ik u uitnodigen voor een heel bijzondere middag. Op zondag 3 december organiseren we Theater Voor Elkaar. Een ode aan al die duizenden actieveelingen in honderden buurten. Een middag met muziek en toneel van theatergezelschap Pauperparadijs. Maar ook met columns, optredens en gesprekken met een aantal van de 100 leiders over wat er nodig is voor méér samenhang en sterkere gemeenschappen.

Zondag 3 december • Chassé Theater, Breda. Wees er snel bij.
Reserveer kaarten via
www.theatervoor elkaar.nl
of bel (088) 243 55 12

Ron Meyer
voorzitter SP

REGEERAKKOORD? NIET AKKOORD!

'De SP is de meest geloofwaardige partij om dit kabinetsbeleid te bestrijden', zegt SP-leider Emile Roemer. En bestrijden is nodig, zo blijkt uit een eerste inventarisatie van de plannen door alle SP-Kamerleden.

RONALD VAN RAAK
Binnenlandse Zaken
en Veiligheid

OKÉ

- Meer geld voor de politie

NIET OKÉ

- De arbeidsvoorwaarden bij de politie worden verslechterd
- Er komen meer consultants en dure externen bij de overheid
- Het raadgevend referendum wordt afgeschaft

VAN RAAK: 'Het is toch hondsbrutaal dat D66 het referendum wil afschaffen, daar is die partij vijftig jaar geleden toch voor opgericht? Twee derde van de Kamerleden is tegen het referendum, maar twee derde van de bevolking is voor. Om het huidige raadgevende referendum af te schaffen moet een wet worden ingediend. Het mooie is dat over die 'intrekingswet' ook gewoon een referendum kan worden gehouden.'

NINE KOOIMAN
Zorg

OKÉ

- Scherper inkopen bij dure geneesmiddelen
- Medisch specialisten worden gestimuleerd om in loondienst te gaan

NIET OKÉ

- 700 miljoen bezuinigd in de ziekenhuiscare
- 100 miljoen bezuinigd op de ggz
- Geen oplossing voor de enorme bezuiniging in de jeugdzorg

KOOIMAN: 'Dit kabinet heeft blijkbaar voldoende geld om de zakken van grote ondernemingen te vullen, maar geen cent over voor kinderen en gezinnen die hulp nodig hebben. Halen geld weg bij ziekenhuizen terwijl de zorg in de regio steeds meer wordt afgebroken. En psychiatrisch patiënten worden letterlijk aan hun lot overgelaten. Ik heb hier maar één woord voor over: ziek!'

MICHEL VAN NISPEN
Justitie en Sport

OKÉ

- Er komen buurtrechters
- Experimenten met gedoogt telen van wiet

NIET OKÉ

- Geen geld voor verbetering veiligheid en voor verlaging werkdruk gevangenis-personeel
- Nederland gaat meedoen aan het Europees Openbaar Ministerie

VAN NISPEN: 'Iedereen heeft recht op recht. Daarom moet rechtspraak in de buurten, laagdrempelig en tegen lage kosten, goed georganiseerd worden. Daar ga ik me voor inzetten. Met het gevangenis-personeel wil ik de strijd voeren voor meer personeel in de bajes, de werkdruk moet omlaag en de veiligheid moet zijn gegarandeerd. Als we recidive beter gaan bestrijden dan wordt de hele samenleving veiliger.'

SANDRA BECKERMAN
Wonen, Buurten en
Leefbaarheid, Krimp,
Energie en Gevolgen
Gaswinning

OKÉ

- Mooie doelen voor het klimaatbeleid

NIET OKÉ

- Groningen moet wachten: gaswinning wordt pas in 2020 en slechts minimaal verlaagd; kabinet pakt probleem niet bij oorzaak aan
- Regering verklaart huurders vogelvrij; ze verkopen sociale huurhuizen, bezuinigen op huurtoeslag en vergroten vrije sector
- Armen blijven opdraaien voor klimaatbeleid, niet vervuilers maar huishoudens betalen zwaarste lasten; tegelijkertijd krijgt Shell cadeautjes zoals lagere winstbelasting

BECKERMAN: 'De kloven tussen de partijen die gaan regeren zijn misschien gedicht, de kloven in de samenleving worden vergroot. Ontoelaatbaar.'

FRANK FUTSELAAR
Onderwijs,
Landbouw en
Natuurontwikkeling

PETER KWINT
Onderwijs, Cultuur
en Media

OKÉ

- Extra geld voor fundamenteel onderzoek

NIET OKÉ

- Niet alleen blijft het leenstelsel voor studenten bestaan, lenen gaat zelfs duurder gemaakt worden
- Het kabinet wil geen wettelijk verplichte weidegang doorvoeren, waar de SP altijd voor heeft gepleit
- Er wordt geen cent vrijgemaakt voor de natuur

FUTSELAAR: 'Partijen als CDA en ChristenUnie hebben jongeren gouden bergen beloofd met hun standpunten over de basisbeurs. Nu worden ze afgepoeierd met een duurdere lening en het Wilhelmus. Een hele nieuwe generatie moet zich in de schulden steken om fatsoenlijk onderwijs te kunnen volgen. Dat hoort niet in een beschaafd land.'

OKÉ

- Onze initiatiefwet voor kleinere klassen wordt deels overgenomen

NIET OKÉ

- Meesters en juffen worden afgescheept met een fooi, in plaats van een eerlijk loon voor hun belangrijke werk

KWINT: 'Dit kabinet pakt een paar kleine problemen aan. Maar de grootste uitdagingen in het onderwijs worden praktisch genegeerd. Leraarentekort? Geen oplossingen! Groeiende tweedeling en kansenongelijkheid in het onderwijs? Geen oplossingen! De structurele onderwaardering – zowel maatschappelijk als politiek – van het mbo? Niks. Er is nog een wereld te winnen, en daar gaan wij de komende jaren voor knokken.'

'DIT IS EEN KABINET VOOR BEDRIJVEN, NIET VOOR MENSEN'

Als fractievoorzitter van de SP in de Tweede Kamer, is Emile Roemer oppositieleider tegen Rutte III: 'Dit is een keiharde neoliberale agenda.'

› Blij dat ze er eindelijk uit zijn?

'Ja en nee. Er moeten problemen opgelost worden. Blij dus dát er een akkoord is. Maar ik ben niet blij met wát voor akkoord er is gekomen. Namelijk een heel rechts akkoord. Het overgrote deel van het belastingvoordeel gaat naar grote bedrijven en mensen met veel geld. Ik hoorde dat Hans de Boer, de voorzitter van werkgeversorganisatie VNO-NCW, in polonaise was gesignaleerd en dat bij ABN Amro de champagne werd ontkurkt. Terwijl heel veel mensen in de samenleving meer zekerheid willen. Maar daar geeft het kabinet niet thuis.'

› Welke problemen worden niet aangepakt?

'De lijst die niet of verkeerd wordt aangepakt is enorm. Er zijn te weinig betaalbare woningen: het kabinet doet niks. Sterker nog, woningbouwcorporaties moeten juist méér woningen verkopen. Het asociale leenstelsel waardoor studenten zich in de schulden moeten steken? Blijft zo, ondanks mooie verkiezingsbeloftes van CDA en ChristenUnie. Eigen risico in de zorg: blijft gewoon 385 euro. Dat is voor veel mensen een drama. Want de premie gaat ook nog eens omhoog. Mensen in de Wajong worden 5 procent gekort. In plaats van mensen met een arbeidshandicap kansen op normaal betaalde banen te bieden, worden ze keihard gepakt. Ik kan nog wel even doorgaan.'

› Wat is de grote lijn?

'Er zijn mensen die zeggen dat Rutte geen visie heeft. Dat is onzin. Hij zet de duidelijk neoliberale agenda keihard door. Steeds verder collectieve voorzieningen afschaffen en individualiseren. Steeds meer de democratie afbreken; geen referendum meer, meer macht naar Brussel.'

› Hebben Nederlanders hier wel voor gekozen?

'Nee. De afschaffing van de dividendbelasting stond in geen enkel verkiezingsprogramma. De verkiezingsbeloftes aan rijken en bedrijven houden wél stand in de onderhandelingen, en de beloftes die voor de mensen belangrijk zijn niet.'

› Dus volle kracht in de oppositie?

'De SP is de enige van de grotere partijen die niet aan het neoliberale project van Rutte heeft meegewerkt. Van PVV tot GroenLinks, van ChristenUnie tot D66, allemaal hebben ze Rutte aan meerderheden geholpen. De SP is de meest geloofwaardige partij om dit kabinetsbeleid te bestrijden, samen met leraren, verpleegkundigen, ouderen, studenten en iedereen die een maatschappij wil waar we niet tegenover elkaar staan, maar er voor elkaar zijn.'

SADET KARABULUT

Buitenlandse Zaken,
Defensie en Ontwikkelings-
samenwerking

OKÉ

- Meer geld voor diplomatie
- Meer geld voor het Mensenrechtenfonds
- Geen korting op het budget voor Ontwikkelings-samenwerking

NIET OKÉ

- Doorgaan met eindeloze oorlogen tegen terrorisme
- Blind voor wereldwijde ongelijkheid
- Weigering het historische verdrag voor een kernwapen-verbod te tekenen

KARABULUT: 'Miljoenen mensen zijn bang en op de vlucht voor oorlog, armoede, klimaatverandering en conflict. Hoe haal je het dan in je hoofd om deze mensen aan te pakken in plaats van de oorzaken? Stop de oorlog en pak vervuiling en uitbuiting door grote multinationals aan. Wij gaan de komende jaren samen met de vredes-, klimaatbeweging en mensenrechtenactivisten bouwen aan die andere wereld.'

MAARTEN HIJINK

Economische Zaken,
Industriepolitiek,
Innovatie, Handels-
verdragen en ICT

OKÉ

- Meer geld (400 miljoen) voor innovatie door fundamenteel en toegepast onderzoek
- Loonbetaling door ziekte wordt voor kleine bedrijven eindelijk aangepakt

NIET OKÉ

- Stevige regels om vijandige overnames van Nederlandse bedrijven moeilijker te maken worden afgezwakt; de aandeelhouder wint

HIJINK: 'Je ziet dat de nieuwe regering overal het belang van de markt verkiest boven het belang van mensen. Voor de postbezorging denken ze alleen maar aan aanbesteden en niet aan een nationaal postbedrijf. De overheid zou onze economie veel meer moeten sturen, zodat onze groei duurzaam en eerlijk verdeeld wordt. Helaas geeft deze regering bedrijven juist meer geld en macht.'

RENSKE LEIJTEN

Financiën, Europa
en de EU, de toekomst
van de euro

OKÉ

- Niets noemenswaardigs

NIET OKÉ

- Belastingverlaging voor bedrijven
- Afschaffen dividendbelasting
- Vlaktaks invoeren
- Verhogen van de btw op gewone boodschappen
- Ongelijkheid laten groeien

LEIJTEN: 'De invoering van de vlaktaks, met een hogere eerste schijf en een lagere tweede schijf, is een slechte stap. Er vinden wel compensaties voor lage inkomens plaats, maar dat zijn jaarlijkse lapmiddelen en de belastingverlaging voor de best verdienenden is structureel. Dit kabinet vergroot de toch al groeiende inkomens- en vermogensongelijkheid in ons land; dat schreeuwt om harde actie. Laten we beginnen met de lonen flink te verhogen!'

CEM LAÇIN

Infrastructuur en Verkeer en Milieu

OKÉ

- Investerings in infrastructuur en mobiliteit

NIET OKÉ

- De btw gaat van 6 naar 9 procent, waardoor het reizen met het ov en de trein duurder wordt
- 53 procent van het budget gaat naar asfalt; ov en binnenvaart blijven achter

LAÇIN: 'Dit kabinet deelt miljarden uit aan het bedrijfsleven en aandeelhouders in het buitenland, terwijl ons drinkwater en het openbaar vervoer duurder worden door de btw-verhoging. De keuze voor asfalt en het duurdere openbaar vervoer zijn niet groen en niet duurzaam. Dit kabinet gaat verder op de VVD-koers en maakt de ongelijkheid in onze samenleving alsmaar groter!'

LILIAN MARIJNISSEN

Zorg

OKÉ

- Ruim 2 miljard voor goede zorg in verpleeghuizen

NIET OKÉ

- Eigen risico wordt niet aangepakt en blijft 385 euro
- Macht van zorgverzekeraars blijft in stand
- Sluiting van verzorgingshuizen gaat door, ouderen blijven langer thuis, maar op de thuiszorg wordt nog verder bezuinigd

MARIJNISSEN: 'De hele verkiezingscampagne is er gesproken over het aanpakken van het eigen risico, de boete op ziek zijn. Maar dit nieuwe kabinet doet er helemaal niets aan. Sterker nog: de zorgpremies stijgen. De SP zal dus in de Kamer en buiten de Kamer, met het Nationaal ZorgFonds, blijven strijden voor goede en betaalbare zorg zonder marktwerking.'

JASPER VAN DIJK

Sociale Zaken en Vluchtelingen

OKÉ

- 20.000 beschutte werkplekken erbij
- Meer geld voor opvang in de regio

NIET OKÉ

- 30 miljoen armoedebestrijding is een fooi
- Geen verbod wanpraktijken schuldeisers
- Geen ruimhartiger kinderpardon

VAN DIJK: 'Dit kabinet bestrijdt slechts symptomen. De oorzaak van vluchtelingenstromen pakt het kabinet niet aan: waar is de strijd tegen oorlog, mondiale ongelijkheid en armoede? De SP wil structurele verhoging van het minimumloon, de bijstand en de AOW: zo pak je de oorzaken van armoede aan. Arbeidsongeschikten gaan nog strenger gekeurd worden, mensen met een arbeidsbeperking gaan werken onder het minimumloon. Genoeg reden voor actie dus.'

BART VAN KENT

Sociale Zaken en Werkgelegenheid

OKÉ

- Meer geld voor de arbeidsinspectie

NIET OKÉ

- AOW-leeftijd blijft verder stijgen
- Je wordt gemakkelijker ontslagen
- Een jaar langer wachten op een vast contract

VAN KENT: 'Met de extreem snel stijgende AOW-leeftijd moeten steeds meer mensen doorwerken tot ze letterlijk ziek zijn. Daarom ga ik met iedereen die hiermee te maken heeft de strijd aan om de AOW-leeftijd te verlagen naar 65. In plaats van meer werknemers een zeker contract te bieden, versoepelt het kabinet juist het ontslagrecht. Samen met onze jongerenorganisatie ROOD gaan we de grootste flexremist ontmaskeren en ga ik de strijd aan voor zekerheid en waardering voor werknemers.'

LERARENSTAKING 'DAN STAKEN WE TWEE DAGEN'

Op 5 oktober legden tienduizenden leerkrachten in het basisonderwijs het werk neer om in Den Haag te demonstreren voor meer loon en minder werkdruk. En dat is hoogstwaarschijnlijk nog maar het begin.

WAREN HET er 60.000? Of 70.000, zoals diverse media meldden? In ieder geval was de grootste lerarenstaking ooit. Leerkrachten van basisscholen uit heel Nederland verzamelden zich op het Haagse Zuiderpark; de meeste klassen bleven leeg op die 5^e oktober. En het is allerm minst uitgesloten dat het daarbij blijft. 'Het ziet er naar uit dat de acties doorgaan', zegt SP-Kamerlid Peter Kwint. 'Ik bespeur onder leraren en onderwijsbonden toch een gevoel van: als een dag staken niet genoeg is, dan staken we twee dagen.' De leerkrachten hebben alle redenen tot staken, vindt de SP. Ze verdienen tot 30 procent minder dan vergelijkbaar opgeleiden. Maar liefst een op de drie krijgt vroeg of laat te maken met een burnout. En ondertussen neemt het lerarentekort alleen maar toe. De partij steunt de actievoerders dan ook van harte.

'Toevallig'

Op de dag voor de staking lekte 'toevallig' uit, dat de onderhandelende partijen (VVD, CDA, D66 en ChristenUnie) ruim 400 miljoen euro zouden gaan uittrekken voor vermindering van de werkdruk van basisschoolleerkrachten. Voor salarisverhoging zou 270 miljoen beschikbaar komen.

'Fijn dat het kabinet wat geld heeft vrijgemaakt, maar het is niet genoeg', zegt Peter Kwint. 'Voor salarisverhoging is 900 miljoen nodig. En als je nu echt iets wil doen aan het lerarentekort en serieuze stappen wil zetten om het beroep aantrekkelijker te maken, dan red je het hier niet mee. De mensen in het onderwijs realiseren zich dat heel goed.' Dit is mede zo belangrijk, omdat het niet alleen om de leerkrachten gaat. Het gaat net zo goed om de toekomst van jonge kinderen. Daar moeten we toch wat voor over hebben. ●

tekst Rob Janssen • foto's Wiebe Kiestra

 Op de SP-website staat de enquête Primair Onderwijs in Actie. Doe mee! www.sp.nl/poinactie

ZORGNIEUWS BLIJKT ZORGELIJK NIEUWS

Ondanks ruim 2 miljard euro extra voor verpleeghuizen, voorspelt het CBS mindere of slechtere zorg. Hoe dat kan: over de hele zorglinie wil het nieuwe kabinet 1,9 miljard per jaar bij elkaar bezuinigen. Het woord thuiszorg komt in het regeerakkoord geen enkele keer voor. Het woord wijkverpleging slechts één keer – om een bezuiniging aan te kondigen. Op de foto herinnert een bordje de bewoners van een verpleeghuis eraan welke dag het is. Met Rutte III weten ze ondertussen wel hoe laat het is.

foto Suzanne van de Kerk

MAANDAG 7 DECEMBER

DE VRIJE VAL VAN TIMMERMAN HANS RIESCHKE

Gewiekste schijnconstructies in de bouwwereld, pseudo-bouwvakkers die ook nog eens de taal niet spreken, een veel te lage WW-uitkering, mismanagement in een familiebedrijf, werken met behoud van uitkering – het schrijnende verhaal van Hans Rieschke weerspiegelt haast alle SP-kritiek op de arbeidsmarkt en sociale wetgeving. Desastreus dieptepunt: de val van een dak.

ZE HADDEN ALLES zo mooi voor elkaar. In de Limousin, een streek in het midden van Frankrijk, waren Yvonne (58) en Hans Rieschke (61) druk met de ingrijpende restauratie van een bouwvallig boerderijtje. Alleen al met de reparatie van het dak was Hans twee zomers bezig. Ze hadden de tijd en hoefden geen werklui in te schakelen, want wat Hans' ogen zien, maken zijn handen.

Hier zouden zij straks, als Hans met pensioen ging, een belangrijk deel van hun vrije tijd gaan doorbrengen. 'Nee nee nee, niet om te leven als God in Frankrijk, daar hebben wij de middelen niet voor', lacht Yvonne. 'Hans en ik zijn met weinig tevreden. In Frankrijk voelen we ons helemaal op onze plek.'

Cranksinnige eisen

Het noodlot zat het hechte stel uit Hengelo op de hielen. Op vakantie in hun tweede vaderland ging eind 2010 de telefoon. Het was niet de directeur van het bouwbedrijf dat in Hans 28 jaar lang een loyale en vakkundige werknemer had, maar de constructeur. Die belde met de mededeling dat de boel failliet was verklaard. Het bericht kwam niet uit de lucht vallen. Na een interne overname rommelde het al een poosje in de familie-onderneming.

Hans: 'Ik was alvast op zoek gegaan naar iets nieuws. Want de sfeer veranderde. Ik voelde me er steeds minder thuis, terwijl ik er altijd met heel veel plezier had gewerkt. De crisis speelde trouwens ook mee. Je zag die oor-

spronkelijk mooie en sociale firma uit elkaar vallen. Eeuwig zonde dat het zo is gelopen. Van de nieuwe directie heb ik nooit iets vernomen. De oud-directeur kwam op bezoek toen ik jaren later in het ziekenhuis lag.'

Nou is de nuchtere Hans Rieschke, 46 jaar actief in de bouw, er de man niet naar om om te zien in wrok. Om bij de pakken neer te gaan zitten en thuis achterover te leunen in afwachting van de loop der dingen. Een dag niet gewerkt, is een dag niet geleefd, zou zijn credo kunnen zijn.

'In de jaren tachtig ging het ook slecht met mijn werkgever. Samen, de leiding en het personeel, hebben wij de schouders eronder gezet. De economie trok aan en er was weer ruimte voor personeelsfeestjes. Sindsdien ging het de goede kant op, totdat een zoon van de baas de leiding kreeg. Er was geen redden meer aan.'

Na het faillissement bleef timmerman Hans een paar maanden werkloos. Yvonne: 'Hij liep rond met zijn ziel onder de arm. Stilzitten is wel het laatste waar hij voor in de wieg is gelegd.'

Een nog fit werkpaard hoort niet op stal te staan. Na een paar mislukte sollicitaties ('ze vonden mij te oud') kon hij bij een kleine aannemer aan de slag. Hans bleef er anderhalf jaar. Zelfs hij, een man met een onverwoestbaar arbeidsethos, kon op een gegeven moment niet meer voldoen aan de 'cranksinnige eisen' die aan hem werden gesteld. 'Intussen laptten ze wel de veiligheid aan hun laars.'

'Die kerel kon helemaal niks'

Zijn tweede WW-periode duurde evenmin lang. Bij Dura Vermeer in Hengelo, een grote speler in de bouwmarkt, werkte een leidinggevende die de reputatie van Hans kende. Hij werd ondanks een personeelsstop via een uitzendbureau aangenomen en kon er twee jaar blijven werken. In die periode werd Hans onder meer ingezet bij een grote verbouwing van de Universiteit Twente. Hij had zijn draai gevonden, maar moest uiteindelijk toch na twee jaar zijn biezen pakken.

Het begon al snel weer te kriebelen bij bikkelaar Hans Rieschke. En ook al voelde echtgenote Yvonne aan haar theewater dat het niet goed zat, in mei 2014 begon hij bij een aannemer die ongekwalificeerde Tsjechen, Slowaken en Hongaren inhuurde. Hans functioneerde op de bouwplaats zo'n beetje als opzichter, zonder dat daar de gangbare vergoeding tegenover stond. Yvonne is nog altijd des duivels. 'Hans kreeg een proefplaatsing van drie maanden. Niet te geloven. Iemand met zijn staat van dienst moest zich bewijzen. Nota bene het UWV bezweek onder de druk van die vent. Hans werkte er die eerste drie maanden met behoud van uitkering.' Hans: 'In Hengelo staat een huis dat door het UWV is betaald.'

Op de bouwplaats hield Hans zijn hart vast. 'Stond ik daar met een voormalige politieagent van 63 op het dak. Die kerel kon helemaal niks. Er ontstonden levensgevaarlijke situaties, vooral door de taalproblemen. Ik kreeg er echt een klotegevoel van. De uitvoerder trok zich er niets van aan. Linksom of rechtsom, het werk moest worden gedaan – terwijl dat met die buitenlandse nepbouwvakkers onmogelijk was. In het Waterfront, een nieuwe woonbuurt in Harderwijk, staan daardoor woningen met aantoonbare gebreken.'

Dat zegt Hans Rieschke, een pietje-precies voor wie elke spijker telt en die alleen met vakwerk genoeg neemt. Hij hield het toch nog dertien maanden vol. Andermaal wachtte hem de gang naar het UWV. Hij kreeg een ernstig conflict over de hoogte van zijn WW-uitkering. Die werd gebaseerd op

‘Ik kon niet meer voldoen aan de krankzinnige eisen die werden gesteld’

de dagloonberekening, iets waar de SP zich altijd tegen heeft verzet. Er rolde een bedrag van 1100 euro per maand uit – en dat voor iemand die al op zijn zestiende in de bouw ging werken. Samen met de FNV dienden Yvonne en Hans een bezwaarschrift in, dat het UWV vervolgens naast zich neerlegde.

Yvonne: ‘Ik was laaiend. Dan maar naar de rechter, al zouden we ons er voor in de schulden moeten steken, ik kon het niet accepteren hoe er met de rechten van Hans werd omgesprongen. Ik zag hoe hij eronder leed, het sneed mij door de ziel.’

Er volgden vier zittingen. In principe viel het UWV niet veel te verwijten, de instantie voerde ‘slechts’ de regelingen uit. Toch gaf het UWV toe dat de oude rechten van Hans over het hoofd waren gezien. Hans kreeg een nabetaling en zijn uitkering ging met 200 euro omhoog.

‘Dat van die proeftijd’ zullen ze het UWV nooit vergeven, het bleef knagen, ook nadat Hans via een uitzendbureau de handen weer uit de mouwen kon steken. Bij dat bureau hielden ze rekening met zijn wensen en voorkeuren en zijn specifieke manier van werken. Daarover: ‘Ik zit zo in elkaar dat ik ’s morgens meteen vol erop los ga en geen minuut onbenut laat om het ’s middags kalmer aan te kunnen doen, alles kan nalopen en controleren en geen tijdsdruk voel. Dat verhoogt de zorgvuldigheid.’ Zo beschouwd vond hij zijn volgende opdrachtgever, een man die zich samen met Hans en een collega ook op de werkvloer begaf bijna te sociaal. ‘We dronken om de haverklap koffie. Heel gezellig hoor, maar ik pak liever stevig door. Die man gaf me meteen vijf procent prestatieloon, zonder dat ik iets had gedaan. Dat heb jij verdiend, zei hij. Ik wist niet wat ik hoorde.’ Uitgerekend tijdens een klus met die sympathieke gast sloeg, op 17 juli van dit jaar, het noodlot toe.

Stephen King zou er een hele kluit aan hebben

Maar eerst even terug naar de verkiezingscampagne voor de Tweede Kamer. Lodewijk Asscher, lijsttrekker van de PvdA en demissionair minister van Sociale Zaken, was op

een bijeenkomst in Hengelo. Yvonne, nog steeds verbijsterd over alles wat haar Hans had meegemaakt, sprak hem aan. Verder dan ‘wat vage en vrijblijvende antwoorden’ kwam hij niet. Nadien ontmoette Yvonne Emile Roemer van wie zij de indruk had dat hij haar wél serieus nam. De partijleider van de SP herkende in het verhaal van Hans en zijn ervaringen van de afgelopen jaren zo’n beetje alle kritiek die de SP op de situatie op de arbeidsmarkt en de sociale wetgeving heeft. Hij tipte de redactie van de Tribune en die besloot om Yvonne en Hans te interviewen. Maar voordat het tot een afspraak kon komen, viel Hans tijdens een klus in Hengelo van het dak van een bedrijfspand.

Het was heel warm op die noodlottige dag. De baas van Hans zat met zijn rug naar hem toe. Toen hij zich omdraaide, zag hij Hans niet meer. Yvonne was op dat tijdstip thuis. Ze hoorde eerst de politie met loeiende sirene voorbij scheuren, even later gevolgd door een ambulance. Er moet iets ernstigs aan de hand zijn, dacht ze.

Het bleek om Hans te gaan. Hij had een doodsmak gemaakt, ze troffen hem bewusteloos en in zittende(!) houding aan. Stephen King zou er een hele kluit aan hebben om te beschrijven hoe ernstig de verwondingen van Hans waren. Alleen aan zijn handen mankeerde hij niets, waaruit artsen afleidden dat hij naar alle aannemelijkheid onwel was geworden. De situatie was uiterst kritiek, Hans ging snel achteruit, hij werd kunstmatig in coma gehouden. Diverse breuken, gescheurde enkelbanden, een gecompliceerd schedeltrauma, hersenletselsel, een vernield gebit, een doormidden gebeten tong, een vernielde oogkas en andere verwondingen aan het gelaat... het zag er hopeloos uit. Tot overmaat van ramp kreeg hij ook nog een embolie, een bloedprop, in beide longen omdat het te riskant was om hem bloedverdunners toe te dienen. Die werden vervolgens vanwege het acute gevaar alsnog toegediend, waardoor er allerlei inwendige bloedingen ontstonden. Yvonne: ‘En toch gaf ik de moed niet op, ik wist dat Hans het zou redden, ik ken zijn vechtlust en overlevingsdrang.’

SP-TWEEDE KAMERLID BART VAN KENT ‘NÓG HARDER KNOKKEN VAN WERKNEMER’

Bart van Kent, Tweede Kamerlid en SP-woordvoerder Sociale Zaken, woonde het gesprek met Yvonne en Hans Rieschke bij. Hij is onder de indruk van wat hij een ‘opeenstapeling van tegenslagen’ noemt. Tegenslagen die ‘voor een belangrijk deel met betere wetgeving kunnen worden voorkomen’. Van Kent, in de Tweede Kamer de opvolger van Paul Ulenbelt, wiens assistent hij tien jaar was, heeft een missie: de arbeidsmarkt socialer inrichten. ‘Ik kom vaker bij mensen over de vloer. Dat is bij de SP heel normaal. En als ik

‘De impact is immens’

Wonder boven wonder krabbelde Hans er weer bovenop. In het ziekenhuis stonden ze er versteld van, ook van de snelheid waarmee hij opknapt na de operaties. Zijn chirurg ging na de ingrepen drieënhalve week met vakantie en toen hij Hans na terugkomst zag, kon hij zijn ogen niet geloven.

VAN KENT

EN VOOR POSITIE

dan, zoals nu, hoor wat Hans Rieschke is overkomen, weet ik voor wie onze partij zich inzet. Ik zal met volle overgave strijden voor een betere positie van de werknemers. Of ze nu in vaste dienst werken of als zzp'er, uitzendkracht of payrolller.' Wat wil hij concreet bereiken? Regulering van de arbeidsmigratie, een verbod op schijnconstructies, verplichte taallessen voor buitenlandse werknemers met onveilige beroepen, nul-urencontracten verder afbouwen, geen wachttijd bij pensioenopbouw, de AOW-leeftijd op 65 jaar zetten en

Was dit Hans? Ja, dat was hem, compleet met nieuwe oogkas. Yvonne: 'Maar Hans is wel zijn timmermansoog kwijt.' Hans zit nu in de revalidatie. Hij zal geduld moeten hebben, niet bepaald zijn sterkste eigenschap, en intussen krijgen Yvonne en Hans hartkloppingen van de financiële nasleep. Het is een dilemma. Hij wordt tot medio november doorbetaald door zijn

de fiscale strafkorting bij vroegpensioen opheffen. De WW-duur weer terugbrengen van 24 naar 38 maanden, de berekening van de hoogte van de WW-uitkering aanpassen en normaliseren en het UWV in staat stellen werkzoekenden persoonlijk te begeleiden in plaats van digitaal.

En dan deze nog: 'Hans Rieschke wordt ook nog eens geconfronteerd met een forse pensioenbreuk. Ik vind dat uitzendkrachten vanaf dag 1 pensioen moeten opbouwen. En het moet natuurlijk mogelijk zijn dat iemand als Hans, met zijn arbeidsverleden en zijn broze gezondheid na het ongeluk, vervroegd met pensioen kan zonder daarvoor te worden beboet.'

Biedt het regeerakkoord aanknopingspunten? 'Het voorstel van Emile Roemer en Halbe Zijlstra van de VVD om de doorbetaling bij ziekte door kleine werkgevers terug te schroeven van twee naar één jaar wordt in elk geval uitgevoerd. Het UWV betaalt dan het tweede jaar. Dit kan een uitkomst zijn voor Hans' laatste werkgever. Deze regeling zal namelijk gelden voor bedrijven met minder dan 25 werknemers.'

Voor het overige wordt Van Kent niet vrolijk van de plannen van het nieuwe kabinet. 'Payrollers krijgen min of meer dezelfde rechten als mensen in vaste dienst, maar bouwen geen pensioen op. Het ontslagrecht wordt verder versoepeld, de AOW-leeftijd stijgt door, werkgevers hoeven iemand met een tijdelijk contract in plaats van na twee pas na drie jaar in vaste dienst te nemen, mensen kunnen worden verplicht om onder het minimumloon te werken en dan komt er ook nog een nieuw pensioenstelsel. Dit zijn plannen waar je niet vrolijk van wordt, maar die mij stimuleren om nóg harder te knokken.'

werkgever. Een kleine zelfstandige met twee medewerkers van wie er een, Hans, voor onbepaalde tijd is uitgeschakeld. Yvonne: 'Waar moet hij dat van betalen? Ik zit er echt mee in mijn maag, dit gun ik die aardige man niet. Maar wat moeten wij dan? Er volgt nog een rapport van de Arbeidsinspectie en wij kunnen hem aansprakelijk stellen en een letselscha-

'Iemand met zijn staat van dienst werkte met behoud van uitkering'

devergoeding vragen, het is immers onder werktijd gebeurd. Hoewel wij daar het volste recht op hebben en wij ook aan onze toekomst moeten denken, vind ik dit een hele nare gedachte. Op de allereerste plaats wil ik Hans beschermen, maar alle zorgen over de situatie waarin wij zijn beland, zijn *killling*. Ik moet afstand nemen, maar hoe? Alles is ongewis. Blijft Hans permanent in de ziektewet, wat wordt dan zijn uitkering? Vervroegd met pensioen gaan is te duur. Wordt het straks de bijstand? Ik weet het niet. Wat ik wel weet, is dat hij naast mij zit en dat stemt mij gelukkig – al is hij snel moe en prikkelbaar. De impact is immens.'

Frankrijk hebben ze voorlopig uit het hoofd gezet. Het nieuwe dak ligt erop, Hans zou aan de keuken beginnen. Het meerjarenplan voor hun boerderijtje ligt in de ijskast. Of het er ooit nog van komt...

'Wij hebben altijd heel zuinig geleefd, zitten al twintig jaar op dezelfde bank, rijden in een auto met drie ton op de teller en hebben ons nooit in de schulden gestoken. Ons huis in Frankrijk konden we veertien jaar geleden kopen dankzij scherp onderhandelen. We moesten, omdat je geld maar één keer uit kunt geven, kiezen tussen een septic tank of de complete inboedel overnemen – en wij kozen voor het laatste. De wc werd een gat in de grond, dat kan in Frankrijk.'

Over die inboedel, alle spulletjes die ze er aantreffen, en hun vakanties in Frankrijk schreef francofiel Yvonne, geïnteresseerd als ze is in de persoonlijke geschiedenis van mensen, een boek. Ingelijste foto's van voormalige bewoners van hun Franse optrekje staan op het dressoir in hun knusse woning in Hengelo, een ingelijst jurkje hangt aan de muur. Als Yvonne en Hans erover vertellen, beginnen ze te stralen. Hoezeer hun leven ook op zijn kop staat. ●

tekst Robin Bruinsma • foto's Maurits Gemmink

> WIE WORDT JOUW ROOIE REUS 2018?

Nederland heeft een rijke geschiedenis van strijders tegen groot en klein maatschappelijk onrecht en voor een socialere samenleving. 'Rooie Reus' Dirk de Vroome (1925-1986) was zo'n opvallende en spraakmakende strijder tegen sociaal onrecht, die voor de duivel niet bang was.

Dirk de Vroome toonde zich altijd begaan met het lot van mensen die het minder getroffen hadden en aan de kant werden geschoven. Zelf opgegroeid in armoede, in het Amsterdam van de jaren dertig, kwam hij later in het zuiden van het land terecht. In Limburg en Noord-Brabant ontwikkelde hij zich tot de spil van een groep activisten die zich Rooie Reuzen noemden. Als juridische autodidact trad De Vroome naar voren als raadsman voor mensen die bedonderd werden of tussen de raderen van de bureaucratie waren gekomen. Bij rechtszittingen waar hij voor zijn klanten optrad, verscheen hij in een rode toga. Vaak tot ergernis van de magistraten maar tot bemoediging en inspiratie van zijn klanten en supporters. Heel wat mensen dreigden, als ze zich aan de kant gezet voelden, met de woorden: pas maar op of ik ga naar de Rooie Reus!

Eerbetoon

Tien jaar na zijn overlijden, in 1996, stelde de SP ter herinnering aan deze bijzondere partijgenoot de Rooie Reus-prijs in. Het is een eerbetoon aan mensen die zich op opmerkelijke en gedurfde wijze inzetten voor de samenleving, voor behoud van solidariteit en tegen maatschappelijk onrecht in Nederland en daarbuiten. Tot de prijswinnaars van de afgelopen twintig jaar behoren Stella Braam en Chris de Stoop voor hun onderzoeksjournalistiek, buurtactiviste Annie Verdoold en het actiec Comité

Spangen voor hun strijd tegen verloedering en criminaliteit, Riet de Wit uit Heerlen voor haar inzet voor dakloze verslaafden, de Amsterdamse Gezondheidswinkel De Witte Jas, vanwege de medische hulp aan onverzekerden, Antoinette Hertsenberg van het spraakmakende consumentenprogramma Radar, Defensie-klokkenluider Fred Spijkers, de makers van radioprogramma ARGOS en de strijdbare Leidse

vuilnismannen Marcel van den Berg en Memet Sari.

Draag jouw Rooie Reus voor

Binnenkort kunnen alle leden van de SP een nieuwe Rooie Reus voordragen; en daarna kiezen uit een voordracht van genomineerden. Die voordracht wordt gedaan door een jury, die bestaat uit de voormalige Rooie Reuzen Stella Braam en Riet de Wit, vakbondsman Ruud Kuin, ROOD-voorzitter Lisa de Leeuw en SP-senator Tiny Kox.

De prijs bestaat uit een Rooie Reus-sculptuur van kunstenaar Aris Roskam en een geldbedrag van 5.000 euro, door de winnaar in te zetten voor een bijdrage aan een beter en socialer Nederland. De nieuwe Rooie Reus wordt voorgesteld op 20 januari 2018, tijdens het congres van de SP.

Draag daarom nu snel jóúw Rooie Reus 2018 voor, en geef aan waarom jouw kandidaat:

- strijd levert tegen groot en klein sociaal onrecht en voor een betere samenleving
- daarbij opmerkelijke creativiteit en doorzettingsvermogen betoont
- zich onbaatzuchtig toont en de belangen van andere mensen vooropstelt
- en zodoende anderen hoop geeft en inspireert.

Ga daarvoor naar www.spnet.nl en vul daar jouw voordracht in. Dat kan tot en met maandag 13 november. Dan sluit de nominatie-termijn en gaat de jury aan de slag om een shortlist van vijf kandidaten op te stellen. De top 5 wordt begin december bekendgemaakt in de Tribune en op SPnet. Daarna kan ieder SP-lid tussen 5 december en 5 januari op SPnet een keuze maken en een stem uitbrengen op een van de kandidaten voor de Rooie Reus 2018.

> VLIAGENTHARTS VLIEGENDE BRIGADE

De *Flying Squad* van de gemeente Amsterdam trekt kriskras door de hoofdstad om mensen met een laag inkomen te vertellen voor welke regelingen zij in aanmerking komen. Want voor hen is vaak meer geld beschikbaar dan zij zelf weten: van een gratis laptop voor kinderen tot een oververgoeding voor mantelzorgers. 'Armoedebestrijding anno nu', noemt NRC Handelsblad het in een reportage van 16 oktober. In de presentaties van de vliegende brigade

komen alle gemeentelijke geldpotjes voor mensen met een laag inkomen aan bod. Maar de *Flying Squad* geeft niet alleen informatie: er wordt ook geïnventariseerd wat Amsterdammers met een kleine beurs nodig hebben. SP-wethouder Arjan Vliegthart vindt het belangrijk dat de stem van minder bevoorrechte inwoners wordt gehoord door het stadsbestuur. 'Veel Amsterdammers die financieel op een minimum zitten, weten goed wat ze nodig

hebben, zonder bizarre eisen te stellen. Tijdens mijn spreekuren in buurthuizen vragen mensen vrijwel nooit uitzonderlijke dingen – en dan vaak ook voor bureaus die het nog lastiger hebben dan zichzelf.' Vliegthart ziet de inzet van de *Flying Squad* als voorbeeld van armoedebeleid mét mensen in plaats van voor mensen. Hij hoopt zijn vernieuwende werkwijze na de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 te kunnen voortzetten.

foto SP Rotterdam©

Josine Strörmann (r) in gesprek Nel Noel van Magis010 voor het stadhuis van Rotterdam.

> SOCIALE WERKPLAATS 'PER ONGELUK' GERED

'Eigenlijk was het een ongelukje', blikt Rotterdams SP gemeenteraadslid Josine Strörmann terug op een wonderlijk verlopen raadsvergadering van 7 september. Haar motie om sociale werkplaats Magis010 te redden van de ondergang haalde het met net één stem, omdat D66'er Jos Verveen even aan het bellen was. Als Verveen netjes met zijn partijgenoten had meegestemd, dan hadden honderden mensen met een beperking aan het einde van het jaar op straat gestaan. Bij Magis010 werken zij onder andere in kringloopwinkels en een plantenkwekerij. Strörmann: 'De medewerkers zaten verschrikkelijk in de put vanwege het plan van de gemeente om de stekker uit Magis010 te trekken. Maar ze bleven ook strijdbaar, wat maar blijkt uit het feit dat zij

meerdere keren massaal naar het stadhuis trokken'. Ze weet na ruim elf jaar in de Rotterdamse raad als geen ander wat voor onzekerheden de medewerkers hebben beleefd. 'Eerst waren ze in dienst bij De Omij, toen kwam OMR en daarna Magis010. En juist binnen deze organisatie zijn veel van hen enorm opgebloeid.' Hoewel Strörmann kind aan huis is bij Magis010, staan de sociale werkplaatsen volgens haar niet bepaald bovenaan de agenda van andere partijen in de Rotterdamse raad. 'Omdat het om een relatief kleine groep mensen gaat, levert het immers niet veel stemmen op om voor hen op te komen.' De bizar verlopen stemming in de raad met de redding van Magis010 tot gevolg zal Strörmann, die in maart 2018 de Rotterdamse fractie verlaat, nog lang bijblijven.

> STOP KORTING OP WAJONG!

Arbeidsgehandicapten met een Wajong-uitkering worden per 1 januari 2018 snoeihard gekort. Zij ontvangen straks niet langer 75, maar 70 procent van het minimumloon. Het plan komt niet uit de koker van kabinet-Rutte III, maar is een erfenis van oud-staatssecretaris Jetta Klijnsma (PvdA). Ervaringsdeskundige Rayeed Nasibdar heeft ruim vierduizend handtekeningen opgehaald tegen deze maatregel. 'Het bezuinigingsplan stamt uit de tijd van de crisis, maar die is inmiddels voorbij. Bovendien zouden er meer banen komen voor mensen met een arbeidsbe-

perking – een belofte die de vorige regering niet heeft waargemaakt. Daarom moet die korting van tafel.' De SP'er roept sinds mei vrijwel iedereen die hij spreekt op om zijn petitie te tekenen. Nasibdar zal de handtekeningen op 21 november aanbieden in de Tweede Kamer; SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk zal dan een voorstel indienen om de voorgenomen bezuiniging op de Wajong ongedaan te maken.

Wie snel is kan Nasibdars petitie nog tekenen, via sp.nl/ZUY

ELKE MINUUT(!) krijgt de fossiele industrie 14.000 euro steun van de overheid. SP-Kamerleden Sandra Beckerman en Frank Futselaar willen dat **deze subsidie stopt** en gebruikt wordt voor duurzame energie en onderwijs en wetenschap op dat gebied.

sp.nl/ZUN

DE TWEDE KAMER steunt het SP-voorstel van Sandra Beckerman om sociale huurwoningen versneld te verduurzamen. Daardoor besparen huurders op energiekosten, worden klimaatdoelen gehaald en komen er 1000 nieuwe banen bij.

sp.nl/ZUf

> ZAMBIA WORDT GEPLUKT

'Met dit soort verdragen houden we arme landen arm', reageert SP-Kamerlid Renske Leijten op het nieuwe belastingverdrag tussen Nederland en Zambia. Allerlei vormen van belastingheffing op multinationals worden het Afrikaanse land op grond van dit verdrag onmogelijk gemaakt. Bedrijven kunnen volgens Leijten straks, na het winnen van allerlei grondstoffen, hun winsten doorsluizen van Zambia naar Nederland en hoeven daarover bijna geen belasting te betalen. 'De staatssecretaris heeft het over modernisering van het belastingverdrag, maar het is ouderwetse leegplukkerij', aldus Leijten.

> TICKETMAFFIA NOG NIET UITGEWOEKERD

'Triest dat de ticketmaffia nu ruim baan krijgt', concludeert SP-Kamerlid Jasper van Dijk nadat zijn Ticketwet op 24 oktober is verworpen door de Eerste Kamer. Naast PvdA en VVD stemde ook CDA tegen. Deze partij was nota bene mede-indiener van het voorstel om de woekerhandel in toegangskaartjes aan banden te leggen. De Ticketwet regelde dat kopers die meer dan 120 procent van de originele prijs hebben betaald voor een kaartje, het te veel betaalde bedrag terug kunnen eisen. Hoewel woekerhandel een doorn in het oog is van menig sport- en cultuurleefhebber, kan het volgens Van Dijk nog jaren duren voor een nieuwe kans zich voordoet om de ticketmaffia aan te pakken.

> MARENLAND KIEST KANT

foto SP Appingedam©

Veel emoties kwamen er los tijdens een actie van huurders uit de wijk Opwierde in Appingedam. Woningcorporatie Marenland versterkt hier tientallen huurwoningen tegen aardbevingsgevaar, maar bewoners voelen zich er nauwelijks bij betrokken.

Samen met SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman en de SP Appingedam overhandigden zij op 30 september het manifest 'Marenland, kies onze kant!' aan corporatiebaas Gerko Brouwer. Met name de rol van het Centrum Veilig Wonen baart

de huurders zorgen. 'Zij moeten toezicht houden op de operatie, maar waken er vooral over dat de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) niet te veel geld uitgeeft. Huurders merken dat er beknibbeld wordt', zei SP-raadslid Popko Boerema. 'Wij vechten tegen de allergrootsten', stelde Inez Witjes, woordvoerder van de huurders. Zij werd letterlijk ziek van de scheuren in haar woning en de onzekerheid die daarmee gepaard ging. 'Ik hoor zelfs dat kinderen bezig zijn met de veiligheid van hun huis', benadrukte Beckerman tijdens de manifestatie. Marenland-directeur Brouwer gaf gehoor aan de oproep van de huurders en tekende het manifest. 'Wij kiezen de kant van de huurders, wij kiezen de kant van de SP', verklaarde hij op RTV Noord. De SP in Appingedam zal er de komende tijd op toezien dat Marenland haar belofte nakomt.

> VERKIEZING 'FLEXTREMIST VAN HET JAAR 2017' AFGETRAPT

Zaterdag 23 september heeft ROOD samen met SP-Tweede Kamerlid Bart van Kent de verkiezing 'Flextremist van het jaar 2017' afgetrapt met een tour door Den Haag. De tour ging langs de drie bedrijven die genomineerd zijn voor de oneervolle titel: McDonald's, Randstad en Albert Heijn.

ROOD-voorzitter Lisa de Leeuw: 'Het blijkt dat tal van bedrijven zich schuldig maken aan flextremisme: een compleet doorgeslagen flexverslaving. We organiseren de verkiezing om de gierigste werkgever van Nederland aan de schandpaal te nagelen en onder druk te zetten om jongeren fatsoenlijke werkomstandigheden en een toekomst te bieden.'

'Geen noodzaak, maar gierigheid'

De afgelopen tijd sprak ROOD met veel jongeren over hun werk. De drie genomineerde bedrijven kwamen uit het onderzoek prominent naar voren. 'Het zijn stuk

voor stuk bedrijven waar de megawinsten en dikke salarissen van de directeuren in schril contrast staan met lage lonen en veel onzekerheid op de werkvloer. Zo schrijft de CEO van Randstad elk jaar 3,1 miljoen bij op zijn bankrekening en verdient Ahold-topman Dick Boer ruim honderd keer meer dan een kassamedewerker. Flexwerk is geen noodzaak, maar gierigheid.'

'Maak flexwerk duurder'

De verkiezing is onderdeel van onze grote campagne om flexmisbruik terug te dringen. Jongvolwassenen hebben van alle werkende groepen het meeste te maken met flexwerk. Van de 15- tot 25-jarigen heeft bijna zeventig procent een onzeker contract. Werknemers met een flexcontract verdienen gemiddeld dertig procent minder dan vaste krachten. SP-Tweede Kamerlid Bart van Kent: 'Het is ontzettend moeilijk om een toekomst te bouwen op onzekerheid. Daarom bouwen ROOD en de SP aan een tegenbeweging die flexwerk terug gaat dringen. Onze eisen? Nul-urencontracten afschaffen, flexwerk duurder maken dan vast werk en jongeren weer zekerheid, een goede toekomst en waardering geven voor het belangrijke en keiharde werk dat zij verrichten.'

Wil jij ook stemmen op McDonalds, Albert Heijn of Randstad als flextremist van het jaar? Of heb jij een baas die de titel nog meer verdient? Ga dan naar www.flextremist.nl

> LEKKE E-MAIL TWEDE KAMER: KWINT AAN DE DAS

Een mailtje van SP-leider Emile Roemer aan SP-Tweede Kamerlid Peter Kwint: 'Peter, het partijbestuur heeft besloten dat het tijd wordt voor een stropdas.' Voor de goede verstaander een grappig mailtje, want Kwint staat bekend om zijn 'iets minder formele kledingstijl' in de Tweede Kamer. Probleem: het mailtje heeft het echte e-mailadres van Emile Roemer als afzender, maar hij heeft dat mailtje niet verstuurd. De onderzoeksjournalisten van Follow The Money (ftm.nl) kwamen een beveiligingsprobleem met de server van de Tweede Kamer op het spoor, waardoor dit mogelijk is. De journalisten hebben tientallen vaak grappige mailtjes verstuurd die afkomstig lijken van Tweede Kamerleden van allerlei partijen. SP-Kamerlid Maarten Hijik reageert in het artikel van FTM: 'Dit mag in een professionele organisatie niet gebeuren.' Er kan misbruik van gemaakt worden. Als voorbeeld hiervan noemt Hijik een phishing-mail die zogenaamd afkomstig is van Geert Wilders, met een linkje om geld te doneren voor een niet-bestaand kattenasiel. 'Dat is vervelend, maar als kwaadwillende mensen de mailadressen van Tweede Kamerleden kunnen inzetten voor criminele handelingen, wordt het ook gevaarlijk.' Het lek schijnt vrij eenvoudig te voorkomen te zijn. Het probleem is volgens FTM al een jaar bekend, maar er gebeurt niks.

foto: Pixelbay CC

> NIJMEGEN ZWEMT TEGEN DE STROOM IN

In een waterrijk land als Nederland is het halen van een zwemdiploma een must. Toch geven gemeenten gemiddeld minder subsidie aan schoolzwemmen dan vijf jaar geleden. Het Nijmeegse stadsbestuur zwemt tegen de stroom in, door juist te investeren in zwemlessen voor kinderen. SP-wethouder Renske Helmer-Englebert lanceerde daar in 2015 de campagne 'Zwemles, een investering voor je leven', met het doel ervoor te zorgen dat alle kinderen de basisschool verlaten met voldoende zwemvaardigheid. Een jaar later was het percentage kinderen in groep 8 met zwemdiploma A op zak gestegen van 90 naar 94 procent. De Vereniging Sport en Gemeente nomineerde de campagne voor de prijs voor het beste sportinitiatief van 2015-2016. Wat is het geheim van de aanpak van Helmer-Englebert?

> Hoe komt het dat meer Nijmeegse kinderen de weg naar het zwembad weten te vinden?

'Nadat in 2012 het schoolzwemmen was afgeschaft, heeft de gemeente Nijmegen het zwemfonds opgericht. Maar we kwamen erachter dat dit fonds niet op raakte. Sindsdien pakken we ouders meer

bij de hand. De afgelopen jaren is het gebruik van het fonds meer dan verdubbeld. Het aandeel kinderen met een zwemdiploma ligt nu zelfs hoger dan in de laatste jaren dat het schoolzwemmen nog bestond.'

> Hoe hebben jullie ouders over de drempel weten te trekken?

'Via allerlei media hebben we aandacht gevraagd voor de campagne. Ook hebben we de buurtsportcoaches ingezet en schooldirecteuren aangesproken. Er hebben zelfs vrijwilligers gesprekken met ouders thuis gevoerd. Daarnaast hebben we heel veel drempels weggehaald om een beroep te kunnen doen op het zwemfonds.'

> En gaan jullie nu tevreden achterover zitten?

'Ons streven blijft dat honderd procent van de kinderen naar zwemles gaat of een diploma heeft. Ook brugklassers zonder diploma krijgen een kans. Oudere kinderen die niet kunnen zwemmen schamen zich om met vrienden naar het zwembad te gaan. Zij moeten dan zwembandjes om. Vooral die kinderen worden heel blij als ze toch nog hun diploma kunnen halen.'

> STEUN HET MANIFEST SCHULDVRIJ!

De campagne Schuldvrij! (in de Tribune van september in het interview met documentairemaaksters Ester Gould en Sarah Sylbing al aangekondigd) kan nu gesteund worden. SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk: 'Vijfhonderdduizend mensen hebben problematische schulden. Intussen is een meedogenloze schuldenindustrie ontstaan van incassobureaus die alles doen om de schulden te innen.' Van Dijk wil dat de

handel in schuld verboden wordt. Ook moeten incassobureaus worden beboet als ze onterechte kosten rekenen. Hij roept iedereen op om het Manifest Schuldvrij! van onder andere Gould, Sylbing en De Correspondent te ondersteunen.

Teken het Manifest hier: manifestschuldvrij.petities.nl

> STOP DE BTW-VERHOOGING!

Het nieuwe kabinet wil de btw verhogen op de dagelijkse boodschappen, de kapper, geneesmiddelen en het openbaar vervoer. Tegelijkertijd verlaagt het voor hetzelfde bedrag de winstbelasting voor grote bedrijven. U betaalt meer voor uw boodschappen, zodat de winsten van superrijke multinationals nóg groter worden. Daarom lanceren de SP, PvdA en GroenLinks samen met maatschappelijke organisaties, waaronder de FNV, een actie om de btw-verhoging te stoppen. SP-leider Emile Roemer: 'Tijdens de crisis werden multinationals ontzien en kregen mensen de rekening. Nu het beter gaat, staan multinationals vooraan om de cadeautjes te incasseren en mag u meer betalen voor uw boodschappen. Samen komen we in beweging tegen dit slechte plan. Doe mee en teken daarom snel de petitie.'

Teken hier: www.geenbtwverhoging.nl

> GEEN EENZAME NACHTEN MEER: ACTIE LOONT!

In Lopik sloegen medewerkers van zorginstelling De Schutse vorige maand tentjes op om hun actie voor een extra nachtdienst kracht bij te zetten. Eén zorgverlener op ruim zestig bewoners is onverantwoord, stelden de medewerkers en vakbond FNV (zie ook de Tribune van vorige maand). Goed nieuws: de directie is overstag en sinds 15 oktober is er ondersteuning in de nacht. SP-Tweede Kamerlid Lilian Marijnissen was in Lopik om de actie te steunen en vroeg in de Tweede Kamer aandacht voor de strijd van de zorgverleners: 'Dit is een geweldig resultaat. Deze vrouwen uit Lopik zijn samen in actie gekomen, ze hielden vol en ze wonnen. De SP pleit al veel langer voor een bindende personele bezettingsnorm in zorginstellingen zodat er altijd voldoende zorgverleners zijn.'

‘DIT IS EEN PURE WERKGEVERSAGENDA’

EUROPA IN DE ALLERHOOGSTE VERSNELLING

Erg breed is de State of the Union van Jean-Claude Juncker niet uitgemeten in de media. En het bijbehorende pakket aan maatregelen, het ‘werkprogramma’ van de Europese Commissie, al helemaal niet. Toch hangt de Europese burger een hoop ellende boven het hoofd, zeggen Dennis de Jong en Renske Leijten. Meer ellende dan ooit. ‘Zo ver heb ik Brussel nog nooit zien gaan.’

ZE WILLEN EEN EUROPA dat uitgaat van eerlijke samenwerking tussen gelijkwaardige lidstaten. Een Europa dat niet wordt geregeerd door de belangen van multinationals, maar juist de belangen van gewone mensen behartigt. Ze willen geen superstaat, maar meer en betere Europese samenwerking op tal van terreinen. En ze zijn optimistisch, overtuigd dat Europa het verschil kan maken in een wereld die meer en meer verscheurd en gepolariseerd lijkt te raken. Kortom: SP-Europarlementariër Dennis de Jong en SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten, woordvoerder Financiën en Europa, hebben een visie op de toekomst van Europa. Maar die visie wordt doorkruist door de plannen die de Europese Commissie – in de woorden van De Jong ‘de topambtenaren die zichzelf graag zouden zien als de regering van de EU’ – onlangs bij monde van voorzitter Jean-Claude Juncker op tafel legde. In zijn *State of the Union* met bijbehorend EU-werkprogramma gaan marktdenken en overheveling van bevoegdheden naar Brussel in de allerhoogste versnelling.

› **Jean-Claude Juncker had het er in zijn State of the Union over dat Europa nu de wind in de zeilen heeft. Waar baseerde hij dat op?**

De Jong: ‘Hij sprak zijn State of the Union al eind september uit. Op dat moment had hij wellicht de uitslag van de Franse verkiezingen in zijn hoofd; met Macron is daar toch een behoorlijk Eurofiel president aan de

macht gekomen. Dat daar veertig procent van de mensen op Le Pen gestemd heeft, liet hij dan maar even buiten beschouwing. En in Nederland heeft de PVV wel zetels gewonnen bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer, maar is niet aan de macht gekomen. Dus zegt Juncker: zie je wel: het populisme is nu uitgeschakeld. Dat laat zien hoe arrogant het denken in de Brusselse ‘bubbel’ is: Juncker wilde gewoon de onvrede onder heel veel burgers negeren. Maar ja, daarna kwamen de verkiezingen in Duitsland – waar de extreemrechtse AfD de derde partij is geworden – en Oostenrijk, met die christendemocraat Kurz die hetzelfde zegt als de eveneens uiterst rechtse FPÖ. En beide partijen zijn nou niet bepaald Eurofiel. De oorspronkelijke vreugde onder de Eurofielen is dan ook alweer wat getemperd.’

› **Dus het was meer een beetje wishful thinking van Juncker?**

De Jong: ‘Nou ja, op het moment dat hij het zei, zal hij wel zoiets bedoeld hebben als: het is toch niet zo’n nachtmerrie geworden als we gevreesd hadden. Maar dat is iets heel anders dan dat Europa nu de wind in de zeilen zou hebben. Want de onderliggende problemen met Europa zijn er natuurlijk nog steeds. Zoveel mensen die zich afvragen wat nou precies de taken en bevoegdheden van dat Europa zijn. Wie gaat nou precies waarover? Heeft het straks nog zin om voor het nationale parlement te gaan stemmen? Of wordt het nou al-

lemaal in Brussel bepaald? Die stemming is natuurlijk nooit weggeweest. En juist tegen die achtergrond gebeuren er nu heel rare dingen. Junckers State of the Union ging vergezeld van het werkprogramma van de Europese Commissie. Lees je dat, dan zie je dat hij een vlucht naar voren maakt, waardoor de nationale democratieën nog verder onderuitgehaald worden.’

Leijten: ‘Na de winst van Macron in Frankrijk en de herverkiezing van Merkel in Duitsland, hebben Eurofielen in Brussel blijkbaar allemaal het idee gekregen dat het moment is aangebroken om door te pakken. Dat er nu vanuit de Europese Commissie voorstellen komen om meer macht naar Brussel te halen, dat is natuurlijk wel wat we tot nu toe constant hebben gezien: minder zeggenschap van lidstaten, meer lidstaten erbij, een grotere EU. Op zich is dat misschien weinig verrassend. Maar op basis van deze nieuwste plannen zeg ook ik: het gaat nu wel heel erg hard.’

› **Zó hard, dat jij als Nederlands Kamerlid straks misschien wel buitenspel komt te staan...**

Jean-Claude Juncker:
Rijp voor een dwangbuis?

Leijten: 'De Europese Commissie stelt inderdaad voor om meerderheidsbesluitvorming in te voeren bij onder meer financieel beleid, buitenlands beleid, veiligheid en defensie, maar ook meer en meer op sociaal beleid. Waardoor een besluit van de Tweede Kamer genegeerd wordt, als de andere lidstaten in meerderheid kiezen voor een ander besluit. Absurd.'

De Jong: 'Dit is inderdaad compleet nieuw. Tot nu toe heeft onze Tweede Kamer het recht gehad om iets tegen te houden. Als onze militairen ergens naartoe gestuurd moeten worden, dan vraagt de regering aan de Kamer: willen we dat? Maar als het aan Juncker ligt kan premier Rutte in geval van een 'nee' van de Kamer daarna gaan zeggen: Nederland wil het niet, maar ik krijg in Brussel niet voldoende steun, dus sturen we onze militairen er toch maar heen. Er wordt ook volop aangestuurd op de vorming van een Europees leger. Krijgen we er een soort NAVO bij die EU heet. Wie zit daar nou op te wachten?'

Leijten: 'Over buitenspel staan gesproken: wat dacht je van ons begrotingsbeleid? Nu

hebben we natuurlijk als keurslijf die drie procent van het bruto binnenlands product, waarboven je begrotingstekort niet mag uitkomen. En je staatsschuld mag ook niet te groot zijn. Onder de noemer van die afspraken heeft Rutte de afgelopen jaren ook zo hard bezuinigd. In de plannen die er nu liggen komen er Europese belastingen, komt er een Europese minister van Financiën en wordt de gehele financiële wereld Europees. Daarmee raken we invloed en toezicht kwijt, zoals nu bij de banken ook al grotendeels het geval is. Kortom: we krijgen steeds minder eigen speelruimte. De Kamerleden én de Nederlandse burgers raken dus gewoon zeggenschap, inzicht en controle kwijt.'

› Zeggenschap, inzicht en controle zijn uiteraard heel belangrijk. Maar denken jullie niet dat veel van die Nederlandse burgers wel andere zorgen hebben?

De Jong: 'Dan moet jij dat werkprogramma van de Europese Commissie maar eens goed lezen! Kijk eens wat Juncker allemaal wil op het gebied van economische migratie. Kijk, er bestaat nu al een *blue card* – een soort Europese vergunning voor hoger opgeleiden uit landen buiten de EU, die dan makkelijker

in Europa aan de slag kunnen gaan. Maar nu zegt Juncker: omdat we nou toch met die illegale migratie zitten, wil ik in ruil daarvoor graag afspraken maken met Afrikaanse landen en gaan toestaan dat er ook lager opgeleide of zelfs ongeschoolde Afrikanen naar Europa mogen komen. Daar zit dus achter, dat de werkgevers zoveel mogelijk aanbod willen hebben op de arbeidsmarkt. Want dan kun je de lonen laag houden. Nou, de Europese Commissie gaat daar helemaal in mee. Die gaat ervoor zorgen dat we meer Afrikanen op de arbeidsmarkt erbij krijgen. En zij kunnen dan concurreren met mensen die het in Nederland toch al zo moeilijk hebben en dat zijn juist de mensen met weinig scholing.'

Leijten: 'Jouw vraag suggereert een beetje dat veel mensen denken: Europa is groot en complex, maar wat voor invloed heeft het op ons dagelijks leven? Juist daarom wil ik de mensen zo graag informeren over wat er écht gaande is en wat er écht boven ons hoofd hangt. Ik bedoel, als je weet dat ze nu regels aan het maken zijn die toestaan dat financiële producten weer herverpakt en doorverkocht mogen worden, dan is dat

‘Er wordt volop aangestuurd op de vorming van een Europees leger. Krijgen we er een soort NAVO bij die EU heet. Wie zit daar nou op te wachten?’

toch alarmfase één? Want dat is precies waar het misging bij de financiële crisis (die begon bij de zeepbel van de subprime-hypotheek in de VS, –red.). Riskante handel met slechte hypotheek; daar hebben wij de grootste crisis van gehad sinds de Tweede Wereldoorlog. Over invloed gesproken. En die handel gaat de EU gewoon weer toestaan! Ik wil maar zeggen: Europa grijpt op heel veel manieren in ons leven in. Kijk maar eens naar de problemen met aanbestedingen in de zorg die op gemeentelijk niveau wordt geregeld. Die kosten erg veel geld, leiden tot fixatie op de korte termijn en beperken zowel gemeenten als zorginstellingen om te doen wat goed is.’

De Jong: ‘Nog zoiets: we zijn op dit ogenblik bezig het Europees Medicijn Agentschap (EMA) door te lichten. Als mensen al van EMA gehoord hebben, komt dat doordat het nu in Londen zit en daar weg moet. Rutte wil het graag in Amsterdam hebben, maar veel andere lidstaten willen het ook hebben. Dat dit Agentschap bepaalt welke medicijnen wel en niet in de EU te verkrijgen zijn, weten maar heel weinig mensen. Toch is dat zo. De farmaceutische industrie

loopt dan ook af en aan bij de EMA om die te bewerken: de farmaceuten hebben heel veel eigen onderzoeken waaruit zou blijken dat hun medicijn echt iets heel nieuws is en ook werkt. Een typisch geval van WC-Eend-wetenschap. Als ik de EMA dan vraag om onafhankelijk onderzoek als basis te nemen, zeggen ze dat er nauwelijks nog onderzoekers te vinden zijn zonder banden met de industrie. En nu komt het idiote: als je als onderzoeker geld wilt krijgen uit de gigantische berg met onderzoeksgelden die de Europese Commissie heeft, ben je verplicht samen te werken met de industrie. Dat is de in Brussel heel populaire ‘publiek-private samenwerking’. Terwijl EMA onafhankelijk onderzoek nodig heeft, maakt de Commissie dat eigenlijk onmogelijk. En Juncker wil dat nog erger gaan maken: onderwijs en bedrijfsleven moeten nog nauwer gaan samenwerken en de Commissie gaat daar geld voor uittrekken. Leuk misschien als je een stageplek zoekt bij een bedrijf. Maar het gaat zó ver, dat alleen die opleidingen nog een kans hebben waar het bedrijfsleven op zit te wachten. Waardevolle studies die niet van zoveel waarde zijn voor het bedrijfsleven komen niet meer aan de bak.’

Leijten en De Jong constateren dat het niet alleen kommer in kwel is in Junckers agenda. Er zijn lichtpuntjes, al zijn ze klein. Dat hij recycling van alle plastic verpakkingen in 2030 bepleit, juichen ze toe. Ook de gezamenlijke maatregelen tegen de onveiligheid op het internet (cybercriminaliteit, mail-phishing e.d.) en tegen belastingontwijking zijn aardig, maar van echt doorpakken is geen sprake. Natuurlijk; Europese samenwerking op zich is goed, maar waarom wil Brussel op die terreinen meer macht en zou het daarmee de nationale speelruimte beperken? Het algemene beeld is dan ook niet positief. De overheveling van steeds meer nationale taken op allerlei gebieden, het voortdurend willen uitbreiden (concreet: alle lidstaten bij de euro, de hele Balkan bij de EU), het steeds meer Europees maken van sociaal beleid, het feitelijk buitenspel zetten van gemeenteraden en provincies (zie column Dennis de Jong op pagina 29); de SP’ers zijn dat spuugzat. Daarbij komt een voorman als Juncker die in zijn belangrijkste speech van het jaar de armoede waarin miljoenen Europeanen leven niet eens benoemde, net zo min als de humanitaire malaise van veel vluchtelingen in Europa en de door zovelen vervloekte uitholling van de publieke sector door het Europese markt-fundamentalisme. Hoogste prioriteit in de plannen van de Europese Commissie heeft daarentegen de versteviging van de interne markt – grof gezegd het verenigde Europa als een soort vrijhandelszone met vrij verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal. Ook Leijten en De Jong zien het belang van de interne markt en de rol van de EU daarin. Maar wat als je letterlijk álles in die interne markt zet, van gezondheidszorg tot arbeidsmarkt en zelfs leningenmarkt? Hoe wenselijk is uitbreiding van die interne markt tegen die achtergrond dan nog?

Leijten: ‘Wat mij wat dat betreft heel veel zorgen baart is de houding van minister-president Rutte. Hij spreekt zich duidelijk uit voor het verder versterken van die Europese interne markt. Je moet je daarbij realiseren, dat die interne markt álles behelst; zelfs de gezondheidszorg wordt de interne markt ingetrokken. Alles is handel. Daardoor kunnen we steeds minder bepalen of we iets aan de markt willen overlaten of niet. Alles is immers handel. Rutte zegt dus eigenlijk: zodra er handel aan te pas komt zijn wij daar vóór. Hij lijkt op sommige punten misschien wel kritisch, zoals over de euro. Officieel moet hij zich ook verzetten tegen de komst van een Europese minister van Financiën;

mijn aangenomen motie daarover verplicht hem daar feitelijk toe. Maar als het gaat om die andere Europese agenda, die van het bedrijfsleven, dan geeft hij gas. Hij drukt dus driftig mee op het gaspedaal van Juncker.'

› En de Kamer?

Leijten: 'Als het gaat om die interne markt dan is een Kamermeerderheid daar voor. Maar kijk nou eens hoe het loopt rondom deelname aan het Europees Openbaar Ministerie (EOM). De Kamer sprak zich op ons initiatief uit tegen dat EOM, dus tegen dat stukje federalisering van onze rechtsstaat. Toch heeft het kabinet onlangs gezegd dat Nederland toch gaat meedoen (naar verlijdt om regeringspartner D66 tevreden te stellen, –red.). Dit als wisselgeld voor steun aan de agenda van de interne markt. En dat is nou precies wat Europa zo ongrijpbaar maakt. Ik denk dat de Kamer in wezen veel kritischer is dan de regering als het om Europa gaat. Toegegeven: in de Kamer kan Rutte ook heel kritisch zijn. Maar op televisie zegt hij: het gaat niet over meer of minder Europa; het gaat over beter. Ja hállo; er is maar één Europese agenda en daar staat in: meer, intensiever en groter. Als jij dan zegt: nee, het gaat over beter – dan sta je dus gewoon aan dezelfde kant en steun je gewoon die agenda.'

Dennis: 'Naast de vraag of je de overdracht van bevoegdheden op allerlei terreinen aan Brussel überhaupt wil, speelt ook de vraag of het wel werkt. Zo staat er in Junckers werkprogramma ook een plan voor een arbeidsinspectie op Europees niveau. Zo van: door de enorme bezuinigingen van de afgelopen jaren, waar de Commissie de lidstaten overigens zelf toe verplichtte, is er op nationaal niveau geen geld meer voor voldoende inspecteurs en dus zal een Europese arbeidsinspectie het vast wel beter doen. Dat komt dan uit de Europese begroting en dan is het geld er opeens wel. Belachelijk natuurlijk, want ook die begroting wordt door de lidstaten betaald. Maar goed, dat agentschap zal dan wel ergens in een Oost-Europese lidstaat komen, want daar zijn momenteel nog maar weinig agentschappen. Maar hoe kun je nou ergens in Polen arbeidsinspecties in Nederland gaan organiseren; je moet toch dicht bij de plaats zitten waar mensen werken? Dat moet je niet alleen nationaal, maar ook zelfs lokaal invullen. Denk eens aan al die Nederlandse vrachtwagenchauffeurs die wijzen op de miserabele omstandigheden waaronder hun Poolse en Roemeense collega's moeten werken en leven. Die chauffeurs vragen zich terecht af: waarom is er geen controle meer op de Nederlandse parkeerplaatsen? Nu kun je dat formeel nog gewoon afdwingen.'

Maar in de toekomst zou je dan naar Polen moeten gaan en daar zeggen dat er hier meer inspectie moet plaatsvinden. Dat werkt toch niet? Dus ook hier weer: het staat ver van de mensen af en is door hen niet meer te beïnvloeden. En bovendien is het gewoon niet effectief.'

Leijten: 'Dit soort plannen worden aangewakkerd door het idee dat er geen Europese binnengrenzen meer zijn en dus ook nog maar één arbeidsmarkt. Maar de arbeidsmarkt in Polen is nou eenmaal heel anders dan die in Nederland. Dus ook hier holt Europa het belang van de mensen uit en gaat het uit van het belang van de werkgevers, de grote bedrijven.'

De Jong: 'Absoluut. Dit werkprogramma is een pure werkgeversagenda. In de verste verte geen werknemersagenda. En wát er ook onder de kop 'sociaal' in staat; als het gaat om sociaal beleid dan kiest de Europese Commissie voor verdere stimulering van de bungelbanen, verdere versoepeling van het ontslagrecht en ga zo maar door. Plus dat dat dan allemaal steeds verplichtender moet worden opgelegd aan de lidstaten.'

› Wat gaan jullie hieraan doen?

De Jong: 'Het totale werkprogramma bestaat uit tientallen voorstellen en die komen uiteindelijk bij het Europees Parlement terecht. Daar zullen wij zeker onze kritiek laten horen en onze alternatieven aandragen. Daarnaast weet ik dat tal van andere organisaties ook kritisch zijn. Daar werken we dan ook mee samen. Maar het belangrijkste is misschien wel dat je samen de mensen kunt informeren over wat ons allemaal boven het hoofd hangt als Juncker zijn zin krijgt. Als het om de EU gaat, hoor je veel helaas pas als het al besloten is. Er moet dus echt een campagne komen die uitdraagt: dit moet niet gebeuren. En: dit moet ook de Nederlandse regering niet toelaten.'

Leijten: 'Allereerst moeten we de mensen informeren, zodat ze weten hoe het zit. Het militariseren van Europa gaat zeker veel weerstand opleveren. Dus daar kunnen we zeker iets aan doen. En vergeet niet: over anderhalf jaar zijn er weer Europese verkiezingen.' ●

tekst Rob Janssen

'Als het gaat om de Europese agenda van het bedrijfsleven, dan geeft Rutte gas; hij drukt dus driftig mee op het gaspedaal van Juncker'

Foto Anke van der Meer

LIEVER BONDGENOTEN DAN CONCURRENTEN

Riders worden ze wel genoemd: de fietsende maaltijdbezorgers die inmiddels een vast onderdeel zijn van het straatbeeld in de grote steden. Bij bezorgbedrijf Deliveroo werkt een deel van deze koeriers nog met een arbeidscontract, maar als het aan het management ligt niet voor lang meer. Yorick Bleijenberg: 'Het is best een gevaarlijke baan.'

VERENIGD IN DE Riders Union gaan Kees Witteman (63) en Yorick Bleijenberg (32) de strijd aan tegen schijnzelfstandigheid.

'Mijn moeder zei altijd: als het toilet achter in de tuin stond zou jij nog de fiets pakken', vertelt Kees. Lekker door de stad fietsen en daar ook nog voor betaald worden – voor zowel Kees als Yorick was het een aantrekkelijk idee. Kees: 'Toen ik bij Deliveroo solliciteerde was ik werkloos. Ik zag de vacature op het internet en die trok mij aan,

want ik ben goed bekend met mijn woonplaats Utrecht en ga graag met mensen om.' Voor Yorick begon het als bijbaantje naast zijn studie, maar inmiddels verdient hij bij Deliveroo zijn hoofdkomen.

Riders Union: piepjonge vakbond

Beide riders zijn voor hun dagelijkse boterham grotendeels afhankelijk van hun fietsritten. Maar volgens Kees stelt Deliveroo 'meer jongeren een leuke bijbaan te kunnen bieden' door voortaan enkel koeriers als

zzp'er aan te nemen. Afgelopen zomer ging het bedrijf van start met dit nieuwe model. Maar de 'zelfstandige professionals' die nu door Deliveroo worden gerekruteerd zijn doorgaans achttienjarigen die volledig in het diepe worden gegooid, benadrukken Yorick en Kees. Daarom zetten zij zich in binnen de Riders Union, de piepjonge vakbond die in september voor het eerst naar buiten trad. De inzet van de bond: een einde aan de zzp-constructie, de oprichting van een ondernemingsraad, vaste contracten en Deliveroo

‘Als je fiets stuk is, mag je de fietsenmaker zelf betalen’

Gaat die kapot tijdens je *shift*, dan word je voor de rest van de dag niet betaald’, legt Yorick uit. Ook het hebben van een smartphone is een eigen verantwoordelijkheid voor de riders – essentieel om je bestellingen bij te houden via de daarvoor ontwikkelde app. Maar het feit dat een dienstverband bij Deliveroo maximaal 23 maanden duurt, toont nog het meeste aan dat ook de fietskoeriers in loondienst zijn opgescheept met een bungelbaan. Zowel Yorick als Kees zijn momenteel in afwachting van hun derde en laatste contract.

Fietskoeriers die als zzp’er bij Deliveroo aan de slag gaan krijgen nog meer op hun bord. Zo moeten ze volgens Kees alle benodigdheden voor hun werk zelf kopen, zoals de kenmerkende kubusvormige geïsoleerde rugtas waarin de maaltijden worden vervoerd. ‘De Deliveroo-tas kost honderd euro, maar na een paar maanden intensief gebruik gaat hij kapot.’ Verder moeten de zzp’ers zelf achter een arbeidsongeschiktheidsverzekering, fietsverzekering en een pensioenvoorziening aan. De twee riders verwachten dat veel van hun nieuwe collega’s hier achteloos mee om zullen gaan. Kees: ‘Veel mensen hebben de neiging om te denken van: ach, mij gebeurt toch niks.’ ‘Ja, jijzelf kijkt vast goed uit,’ reageert Yorick, ‘maar je medeweggebruikers... Het is best een gevaarlijke baan: in het verkeer in de grote stad moet je veel anticiperen.’

De strijdbare fietskoeriers denken dat de

media-aandacht voor hun bond er mede toe heeft geleid dat het nieuwe kabinet een minimumtarief wil invoeren voor zelfstandigen. Yorick: ‘Linkse partijen zoals de SP waren het allang met ons eens dat het zzp-model van Deliveroo vreselijk is. Het is mooi om te lezen dat andere partijen nu ook hun bedenkingen hebben.’ De komende tijd zullen Kees en Yorick elkaar binnen de Riders Union blijven tegenkomen, want de bond gaat door totdat het onzalige zzp-plan definitief van de baan is. Dat Kees een dag voor dit interview een nieuwe baan aangeboden heeft gekregen als ICT’er maakt hem niet minder vastberaden. Want als de korte geschiedenis van de Riders Union iets aantoonde, dan is het wel dat de riders liever bondgenoten zijn dan concurrenten. •

tekst Lesley Arp

foto Martijn van de Griendt©

Lees meer over de Riders Union op www.ridersunion.nl

ROOD, jong in de SP, strijdt al jaren tegen het doorgeslagen ‘flectremisme’ van werkgemers die het vertikken om jongeren zekerheid te bieden. Lees meer over de verkiezing Flectremist van het Jaar op rood.sp.nl/flectremist

moet zich houden aan de cao.

Het verweer van de maaltijdbezorgdienst tegen de kritiek op hun zzp-model? ‘Koeriers willen flexibel werken, Deliveroo wil flexibel koeriers kunnen inzetten’, verklaarde ‘general manager Benelux’ Mathieu de Lophem in NRC Handelsblad. Maar is dat wel zo? Zowel Yorick als Kees zijn positief over de mogelijkheid om zelf je rooster te bepalen. Yorick: ‘Het minimaal vereiste is één avonddienst in het weekend. Maar er zijn ook mensen die ruim veertig uur per week draaien.’

Bungelbaan

Maar zelfs op de oude garde van riders met een arbeidscontract schuift Deliveroo al veel verantwoordelijkheden af. ‘Als je fiets stuk is, mag je zelf betalen voor de fietsenmaker.

SP EN DE STRIJD TEGEN SCHIJNZELFSTANDIGHEID

De SP hamert al jaren op een verbod op constructies met schijnzelfstandigen. Niet alleen bij bezorgbedrijven, maar ook in bijvoorbeeld de thuiszorg en de bouw. Voor SP-Tweede Kamerlid Bart van Kent staat buiten kijf dat het zzp-model van Deliveroo gebaseerd is op schijnzelfstandigheid. ‘Het bedrijf bepaalt welke rugzak de riders dragen en naar welke adressen ze moeten. Dat moet tot de conclusie leiden dat het gewoon werknemers zijn.’ Van Kent hekelt het feit dat Deliveroo grote risico’s op werknemers en de samenleving afschuift door riders onverzekerd rond te laten fietsen. ‘Stel dat zo’n koerier wordt aangereden en een dwarslaesie oploopt. Dan zit die voor de rest van zijn leven in de bijstand.’ Van Kent gaat er in de Kamer op toezien dat er ‘voor eens en voor altijd een einde wordt gemaakt aan schijnconstructies waar werknemers vaak de dupe van zijn.’

> LOKALE SUCCESSEN GROOT EN KLEIN

foto's archief SP en Creative Commons CC

Nieuwe armoederegeling

Zwollenaren met een inkomen onder de armoedegrens kunnen per oktober 2017 een beroep doen op een nieuwe regeling tegen armoede. Dit SP-initiatief stelt hen in staat meer te doen aan sport en cultuur.

Oor voor jongeren

Ook in Wijk bij Duurstede zijn er nog te weinig woningen voor jongeren. SP-wethouder Jeroen Brouwer brengt daarom hun woonwensen in kaart, zodat de gemeente haar bouwplannen voor de komende tijd hierop kan aanpassen.

Nijmeegse avondbus blijft

's Avonds na 21 uur met de bus naar Groesbeek en Beuningen: het blijft mogelijk dankzij de SP, die flyerde en petitie's verzamelde tegen het beknotten van de dienstregeling van Lijn 5.

Geen aantasting kust

Meer dan 300 Zeeuwen kwamen, gesteund door de SP, op 4 oktober 2017 in actie tegen de aantasting van de kust. Met succes wisten ze de bouw van vakantiepark Zeeuwse Lagune tegen te houden.

Meer fietsenrekken

'Klopt als een bus', zei de SP in Stramproy op klachten over het tekort aan fietsenrekken bij de bushalte aan de Julianastraat om vervolgens aan te dringen op verdubbeling. Met succes.

Verhuurder vangt bot

€ 6.000 wilde verhuurder Rappange de bewoners van het Amsterdamse Hilwis-complex laten betalen voor het vervangen van de (80 jaar oude!) verwarmingsinstallatie. Na acties van bewoners en de SP stak de rechter er een stokje voor.

Uit de put

De bewoners van de Lindelaan in Hazerswoude zaten in de (bouw)put totdat op aandringen van de SP de werkzaamheden werden stilgelegd. Eerst een oplossing voor de ontruiming van de achtertuinen, dan pas verder graven.

Tijdelijke woningen

SP-wethouder Patrick van Lunteren (Breda) zette zelf met een hijskraan 1 van 50 tijdelijke woningen op zijn plek. Bedacht door de SP, als pragmatische tussenoplossing in afwachting van de bouw van 1600 permanente sociale huurhuizen.

SP pakt huisjesmelkers aan

'Goed nieuws voor de Amsterdammers. Minder overlast en meer huizen die weer gewoon door Amsterdammers bewoond kunnen worden', aldus SP-wethouder Laurens Ivens over zijn succesvolle aanpak van illegale vakantiehuur.

Aandacht voor dierenasiel

De Hilversumse SP heeft ervoor gezorgd dat er weer een opening voor samenwerking is tussen de gemeente en Dierenasiel Crailo. De SP-fractie is grondlegger van het Hilversumse dierenwelzijnsbeleid.

Lift bij station

Met rollators, rolstoelen en kinderwagens voerden treinreizigers al in 2011 actie voor een lift op station Gorinchem. Op aandringen van de SP in de gemeenteraad en de provincie komt die er nu alsnog.

Onderhoud afgedwongen

In Duiven kwam de SP erachter dat woningen in de Potterstraat ernstige vochtproblemen hadden. Na druk van de SP op verhuurder Vivare en een goed gesprek worden enkele beglazing, slechte dakgoten en het ventilatiesysteem aangepakt.

Randweg weg

Geen draagvlak; nut en noodzaak nul. Aldus de Limburgse SP over de voorgenomen Randweg N266 bij Nederweert. De Statenfractie wreef dat er nog eens goed in en toen hoefde het voor de rest ook niet meer.

Zorgkosten

Op initiatief van SP-wethouder Peter Lucassen start de gemeente Gennep een campagne om meer mensen te bereiken die recht hebben op tegemoetkoming in de zorgkosten. De SP-afdeling zoekt mee: op straat en op de markt.

Douche geregeld

Een 85-jarige Nijmeegse kon niet meer in bad en had een douche nodig. Huisbaas en gemeente kregen het maar niet rond. Dankzij de SP-Hulpdienst en het tv-programma Kanniewaarzijn was het binnen een dag geregeld.

Hindernis

Een goed bedoelde aanpassing van tramhaltes in Amsterdam Centrum bleek voor mensen in een rolstoel een hindernis. De SP kaartte het aan bij de gemeente, die snel verbetering aanbracht.

> KOM OOK NAAR THEATER VOOR ELKAAR

Op 3 december gaat er iets bijzonders gebeuren. Een geweldige lijst met sprekers, muziek en theater. Van schrijvers tot filmmakers en van artiesten tot buurtactivisten. Een ode aan de samenhang.

De afgelopen tijd spraken SP'ers met duizenden mensen over de staat van het land. We vroegen hen waar ze trots op zijn, wat er beter moet en hoe we dat samen voor elkaar gaan krijgen. Op ruim honderd plekken leverde dat initiatieven op voor veiligere buurten, betere woningen en meer voorzieningen. Met de eerste successen wonnen we meer zeggenschap en samenhang. Daarnaast spreken wij met honderd maatschappelijk leiders over hoe de gemeenschapszin onder druk staat door toenemende onzekerheid en een overheid die zich steeds verder terugtrekt. De actieve buurtbewoners en betrokken leiders hebben gemeen dat ze dat willen veranderen. De SP is de partij die deze mensen bij elkaar brengt.

Wees er snel bij

Daarom nodigt de SP u met veel trots uit voor Theater Voor Elkaar op zondagmiddag 3 december in het Chassé Theater in Breda. Op deze dag brengen we een ode aan de samenhang. We hebben een geweldige lijst met sprekers en optredens. Van schrijvers tot filmmakers en van artiesten tot buurtactivisten. We spreken met elkaar over de staat van het land en genieten van muziek en theater. We zijn heel erg blij met de komst van de acteurs van de succesvolle theatervoorstelling Pauperparadijs, die voor een uniek optreden zullen zorgen. Neem familie, vrienden en collega's mee, zodat het theater op zondag 3 december helemaal vol is! De toegang is gratis, maar u moet zich wel aanmelden. Wees er snel bij want dit wilt u niet missen!

Meer info en aanmelden: www.theatervorelkaar.nl

THEATER VOOR ELKAAR

> MILJOENEN VOOR TILBURGS SCHULDENOFFENSIEF

Meer dan 4,5 miljoen stelt de gemeente Tilburg beschikbaar om inwoners uit de schulden te helpen. SP-wethouder Hans Kokke is verantwoordelijk voor het ambitieuze schuldenoffensief. Volgens fractievoorzitter Francy van Iersel laten de plannen van Kokke zien dat de SP echt het

verschil maakt in het Tilburgse college. 'Het betekent dat mensen niet meer in de stress hoeven te zitten. Ze kunnen hun energie weer in andere dingen steken en zelfs gelukkiger worden, wat weer bijdraagt aan hun gezondheid.'

> HIJINK KRIJGT HACKTEST

Niet alleen je computer of tablet, maar ook bijvoorbeeld je thermostaat kan het doelwit worden van hackers. Op verzoek van SP-Tweede Kamerlid Maarten Hijink gaat de overheid nu apparaten die in verbinding

staan met het internet testen op hun beveiliging. Hijink: 'Een hacktest dwingt fabrikanten hun beveiliging te verbeteren en geeft consumenten inzicht in welke apparaten veilig zijn.'

LINKSVOOR **‘DAN MOET IK DAAR WAT AAN DOEN’**

Linda Bolderman-Lesterhuis (35) is raadslid in Oldambt. Ze woont in Winschoten, is getrouwd en heeft twee kinderen. Over de vraag wanneer ze lid werd hoeft ze geen seconde na te denken: ‘In 2009, het jaar dat ik moeder werd. Ik dacht: ik heb nu iemand op de wereld gezet en ik wil graag dat die in een mooie samenleving opgroeit. Vind ik dat het de goede kant opgaat? Nee? Dan moet ik daar wat aan doen. Blijf niet mokkend aan de kant staan, dat idee.’

› **Zien we jou in maart weer terug op de lijst?**

‘Ja, ik wil graag nog een periode door. Ik zit in de raadscommissie Samenleving, Werk en Inkomen. Daar valt bijvoorbeeld armoedebeleid onder en dat is zo belangrijk: hier in de gemeente groeien ongeveer 700 kinderen op in armoede. Als SP maak je op zo’n thema echt het verschil. Zo komt er nu een kindpakket en is het schoolzwemmen weer terug.’

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**

‘Ik ben bedrijfsleider in een modezaak. Al dertien jaar en ik vind het nog steeds ontzettend leuk. We hebben een leuk, hecht team. Ik begeleid ook stagiaires, onder meer uit het speciaal onderwijs: jongeren die een wat lager iq hebben of simpelweg niet de kans hebben gekregen om zich te ontwikkelen. Vaak komen ze verschrikkelijk verlegen binnen. Dan stel ik ze op hun gemak en leg in heel kleine stapjes uit hoe alles werkt. Je ziet ze groeien en als ze aan het eind van de stage trots weggaan, dan ben ik dat ook.’

› **Wat is je favoriete plek op de wereld?**

‘Nieuwe Statenzijl, bij de Dollard. Dat voelt als het einde van de wereld. Het uitzicht is er heel weids en het is er in- en instil. Er zijn wat vogelkasten, in de verte zie je wat zeehondjes en verder is er helemaal niets. Als het waait, dan voel je daar pas echt wat wind is, hoe je hele hoofd leegwaait. Ik ga ook graag op een stedentripje en naar festivals, maar voor een echt geluksgevoel kun je me gewoonweg daar in die polder neerzetten.’

› **Wat haalt de kapitalist in jou naar boven?**

‘Het afstruimen van rommelmarkten en vrijmarkten naar jaren 70-spul, West-Germany keramiek en Brabantia bijvoorbeeld. Van die dingen die mensen voor hooguit een euro aanbieden als ze net de zolder hebben uitgeruimd, omdat ze zich niet voor kunnen stellen dat iemand zoiets nog wil hebben. Maar ik houd ervan. Het liefst ga ik alleen, dan kan ik met een soort tunnelvisie recht op mijn doel af: unieke koopjes!’ ●

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

VROEG OF LAAT

> DEFENSIE: TIJD VOOR EEN REALISTISCH TAKENPAKKET

Met de val van Defensie-minister Hennis is een boekje opgedaan over de staat van het Nederlandse leger. Verbetering vereist herziening van de ambitie van de Nederlandse krijgsmacht.

Dat heb je d'r nou van, riepen velen in koor toen het dodelijke ongeval in Mali bekend werd. Twee Nederlandse militairen waren omgekomen als gevolg van ondeugdelijke munitie die te vroeg ontplofte; de forse bezuinigingen op Defensie zouden de onderliggende oorzaak van het mortierongeluk zijn. Vooral links wordt daarop aangekeken. Is dat terecht?

In 2013 uitte SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk forse kritiek op de aangekondigde bezuinigingen van ruim een miljard op Defensie. 'Defensie wordt financieel steeds meer uitgekleeft, maar moet van het kabinet nog steeds alle soorten missies aankunnen', stelde Van Dijk destijds: 'Een onmogelijke en zelfs gevaarlijke opdracht. Het wordt tijd voor een realistisch takenpakket.' De SP'er had op dat moment al poolshoogte genomen bij onder meer de missie in Afghanistan – en later ook in Mali – en concludeerde dat de militairen daar 'hard werken in gevaarlijke omstandigheden'.

Ferrari

Rond die tijd raakte de inzet in Afghanistan politiek gezien steeds meer omstreden.

Tegelijkertijd werd nota bene de missie in Mali voorbereid. Er speelden twee cruciale vragen. De eerste: willen we in politieke zin dit soort buitenlandse missies nog wel, heeft Nederland door deel te nemen aan de missie in Afghanistan iets wezenlijks bijgedragen aan de ontwikkeling van dat land? En de tweede: kunnen we tegen de achtergrond van de bezuinigingen überhaupt nog wel op een veilige en verantwoorde manier aan zulke missies meedoen? Jasper van Dijk vatte het praktische en het politieke destijds samen: het ambitieniveau van de minister van Defensie (ook toen al Jeanine Hennis) ligt te hoog. Doelen en middelen zijn uit evenwicht, zei Van Dijk.

Des te opmerkelijker was het dat het kabinet op dat moment besloot om over te gaan tot de aankoop van de JSF-gevechtsvliegtuigen, waarmee zo'n 4,5 miljard euro gemoeid was. Dat voelt achteraf als een gezinsvader die een Ferrari koopt, terwijl er geen geld is voor een fatsoenlijk paar schoenen voor de kinderen. Zorg dat de krijgsmacht de veiligheid van haar militairen kan garanderen en stel je ambities bij, zegt de SP ook nu. Bezuinigen op Defensie? Op bombardementen door Nederlandse F16's in Syrië: ja. Op de uitzichtloze missie in Afghanistan in de slipstream van de Amerikanen: ja. Op de inzet in Mali in het kielzog van Frankrijk: ja. Maar op de veiligheid, uitrusting en zorg van je mensen: nee.

Het nieuwe kabinet-Rutte III trekt 1,5 miljard extra uit voor Defensie. Waar dat geld precies naartoe gaat is nog niet helemaal duidelijk; er zal in ieder geval worden geïnvesteerd in onderhoud en vervanging van materieel. Maar ten aanzien van de (politieke) ambitie die we onze krijgsmacht willen laten uitvoeren en uitdragen slaat de nieuwe regering vooralsnog geen nieuwe wegen in....

tekst Rob Janssen

foto Roel Wijnants / flickr CC

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

EUROPESE COMMISSIE OPENT RECHTSTREEKSE AANVAL OP NATIONALE DEMOCRATIE

Stel, je besluit als gemeente om kindermisbruik bij dagopvang te voorkomen door alleen nog vergunningen te verlenen als er de hele dag minimaal twee begeleiders aanwezig zijn. Tot nu toe kon je zo'n besluit nemen. Je moest het dan wel ter informatie opsturen naar de Europese Commissie, want aanbieders met slechts één begeleider vallen af en daarmee wordt het dienstenverkeer ingeperkt. Maar, als je niets van de Commissie hoorde, was het goed.

De Commissie wil dit veranderen: de gemeenteraad mag dan pas zo'n besluit nemen als de Commissie akkoord is. De bewijslast ligt daarbij helemaal bij de gemeente: welke belangen zijn zo groot dat het dienstenverkeer wordt ingeperkt? Kortom: hoe durven jullie de belangen van kinderen boven die van de dienstverleners te plaatsen?

Daarna wordt er drie maanden uitgetrokken voor overleg tussen Nederland, de andere lidstaten en de Commissie. Als dit voor de gemeente niet positief verloopt, kan de Commissie besluiten niet akkoord te gaan. Daarvoor staan ook weer drie maanden. Kortom, een half jaar nadat de gemeenteraad een maatregel wil nemen, zit je gewoon te wachten. En als het fout gaat, mag je de maatregel al helemaal niet doorvoeren.

Dit is natuurlijk een rechtstreekse aanval op de lokale democratie, maar hier blijft het niet bij want hetzelfde geldt voor Provinciale Staten en zelfs ons nationale parlement. Ook die moeten wachten op de Commissie. Samen met de Vereniging Nederlandse Gemeenten strijd ik in het Europees Parlement tegen deze onzin: wat mij betreft, gaan de plannen van de Commissie helemaal van tafel. Zij ze daar gek geworden?

KERNWAPENS

Over de kloof tussen de kernwapenstaten en de rest van de wereld maak ik me zeer bezorgd. Die kloof is nog nooit zo groot geweest en er zijn geen tekenen om tot een overeenstemming te komen.

Er is een internationaal verdrag dat kernwapens verboden, illegaal en onmenselijk verklaart. De verdragstekst kan niet anders worden begrepen dan als een volstrekte verwerping van de nuclearisering van wapenarsenalen. De geruststelling van de kernmachten dat kernontwapening mogelijk is zodra er zich een geschikt moment zou voordoen, wordt steeds minder geloofwaardig. De steun voor dit wettelijke verbod van 122 regeringen maakt duidelijk dat een beduidende meerderheid van de internationale gemeenschap kernwapens afwijst. Alle vijf permanente leden van de Veiligheidsraad weigerden deel te nemen aan de verdragsconferentie. Ze weigerden

zelfs deel te nemen aan de onderhandelingsbijeenkomst om hun bezwaren te uiten en de uitkomst te beïnvloeden.

Drie belangrijke NAVO-landen – Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten, die tevens het vetorecht hebben in de Veiligheidsraad – gingen zelfs zover om een gezamenlijke verklaring af te geven. Daarin laten ze geen twijfel bestaan over hun blijvende inzet voor een nucleaire wereldorde. Ze vinden dat de wereldwijde veiligheid afhangt van de nucleaire status quo, zoals die wordt ondersteund binnen het raamwerk van het non-proliferatieverdrag. De opvattingen over collectieve veiligheid van kernwapenstaten en hun bondgenoten enerzijds en de niet-kernwapenstaten anderzijds zijn diametraal tegenovergesteld. Het wordt hoog tijd dat Nederland de stem van de overgrote meerderheid in binnen- en buitenland tegen kernwapens gaat volgen.

Of Nederland een belangrijke rol kan spelen in het proces dat de kloof kan dichten, betwijfel ik echter, omdat ik zeer bezorgd ben over de opstelling van de Hoge Raad ten aanzien van de kernwapenproblematiek. Het Internationaal Gerechtshof heeft in 1996 bepaald dat de bedreiging met en het gebruik van kernwapens illegaal zijn. Volgens de Hoge Raad is echter nucleaire vernietiging van steden door strategische kernwapens mogelijk, dat wil zeggen dat een rechtstreekse militaire aanval op de burgerbevolking, dus nucleaire massamoord van genocidale omvang dan wel genocide, niet altijd onrechtmatig zou zijn. Een ‘wetsinterpretatie’ die niet alleen rechtstreeks ingaat tegen het ondubbelzinnige en onder alle omstandigheden geldende verbod om de burgerbevolking tot doelwit van een militaire aanval te maken, maar ook tegen het eveneens onder alle omstandigheden geldende verbod van volkerenmoord. Het is goed dat Sadat Karabulet en de SP zich inzetten om de campagne voor een volstrekte verwerping van de nuclearisering van wapenarsenalen tot een succes te maken.

Jan Willem van Leenhoff, Leiden

**DOORLOPENDE MACTHTIGING
BON OM LID TE WORDEN**

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____

roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v

adres + huisnr : _____

postcode : _____ woonplaats: _____

land : _____ geboortedatum: _____

email : _____

telefoon : _____ mobiel: _____

IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
* geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)

plaats en datum : _____

handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen at aan ROOD.

Tribune november 2017

Stuur deze bon in een enveloppe zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

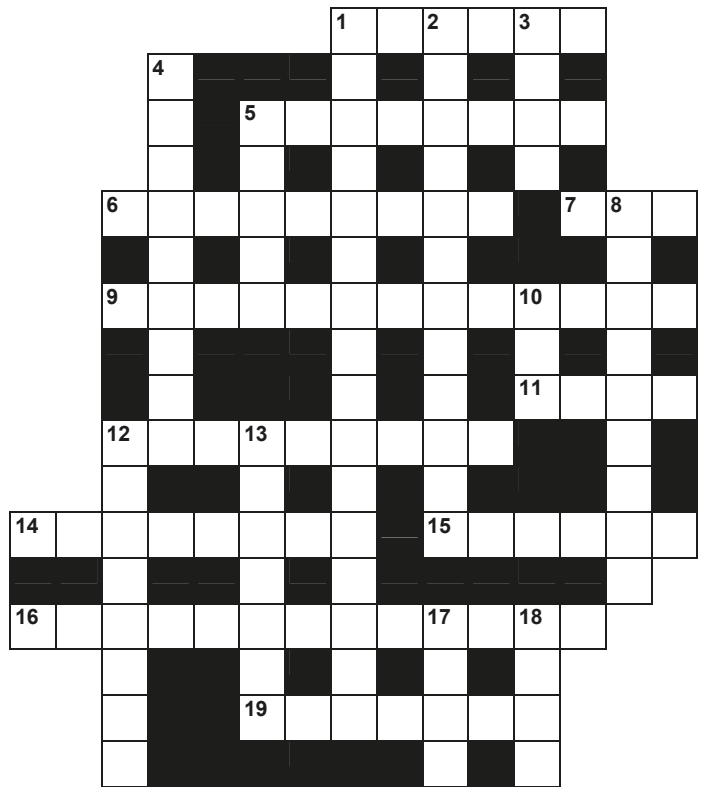
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 1 Takelblok draait spinnend rond. (6)
- 5 Persoonsaanduiding met allure. (8)
- 6 Waakt hier de haas, terwijl ze wacht op geschreven orders? (9)
- 7 Meest gezonde dier op aarde? (3)
- 9 Gewapende landbouwmachine vertoont agressief gedrag. (13)
- 11 Die cijfers zijn gek genoeg wel een beetje dubbelop. (4 en 2,2)
- 12 Onwel door het vele kletsen. (9)
- 14 Houdt de afwashulp aan de slag. (8)
- 15 Geen toptijd voor de NS. (6)
- 16 De som van alle boekdelen. (13)
- 19 Homp brood werd doelwit van spot? (7)

Verticaal

- 1 Herinnert je eraan nog te moeten snuiten. (5,2,2,7)
- 2 Prikzelt de smaakpapillen, zo'n intieme zoen. (12)
- 3 In het Midden-Oosten woont hier een kerel van generlei waarde. (4 en 1,3)
- 4 Verorbert ook huid en haar. (9)
- 5 Overvalt iedereen op de drempel. Behalve die oude Jan. (5)
- 8 Rijdt rond voor tips ter verbetering van het OV. (9)
- 10 Voelt zich in de wei anders best in orde. (3)
- 12 Familie van moeders kerstkonijn. (8)
- 13 Je hoeft niet slim te zijn als je 'van stand' bent. (7)
- 17 Het is al snel binnenkort. (4)
- 18 Is het '0'? Dan is het nee. (3,1 en 4)

IMAGINAIRE WOORDENLIJST

Opdracht: de bedoeling is een zo spitsvondig, interessant of verrassend mogelijke betekenis te vinden voor de 20 – goeddeels onbestaande – woorden onder 'Opgaven'. De meest originele inzendingen worden door de redactie als prijswinnaar bestempeld.
Voorbeeld: Buitenees – Verdwaalde Hagenaar.

Opgaven

1) Smaldenk tank	11) Gedachtenversnipperaar
2) Laplanddanser	12) Klinisch monddood
3) Smurfmijding	13) OVertraging
4) Paarsvakantie	14) Wanvermogen
5) Populatieturbatie	15) AlcoLOL
6) Melancho-holisme	16) Electrogeniek
7) Afvoeden	17) Ontkwispelt
8) Consumaniak	18) Mooigratie
9) Kwadrecht	19) Kinderafvangnet
10) Brisanthemummie	20) Emissionair

OPLOSSINGEN OKTOBER

CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 4) Oprijlaan 7) Herrieschoppers 9) Peuterspeelzaal 11) Assam 12) Zeeschilder
- 15) Wereldgeschiedenis 16) Levertraan
- 17) Erebus 18) Pieken.

Verticaal

- 1) Rijkeluisleven 2) Paardenmiddel 3) Engelse ziekte 5) Sepia 6) Krul 8) Heerschaar 9) Prater
- 10) Erfstuk 13) Indienen 14) Danseres.

BEELDSPRAAK

Woorden: ui; munt; pijn; man; ballet; wijn; tent; bed; bal; vat; ei; tas; broek; pin; hoed.

Eindoplossing:

U kunt mij van alles verwijten, behalve dat ik te vroeg gepiekt heb.

(Emile Roemer)

De winnaar van de zomerpuzzel is Irma Roolvink uit Oss

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 22 november 2017 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

